

VESELÝ VÝLET®

KRKONOŠE / 11

ZIMA 1998

Od okamžiku, kdy jsme si při pouti přes obě Ameriky na noční obloze uvědomili Cruz del Sur neboli Jižní kříž, přitahovalo toto souhvězdí často náš pohled. Pozornost vzbuzoval nejen jako nejznámější symbol jižní polokoule, ale během dlouhých nočních jízd a pochodů i jako pomocník v orientaci. Při kempování v horách jsme k němu vzhlíželi jako ke starému příteli v neznámém prostředí. Nejinak tomu bylo v Bráně slunce, kde jsme po několikadenním pochodu po horských cestách Inků s kamarády ulehli do spacáků jen tak pod otevřeným nebem. Necelou hodinku chůze od nás se rýsovalo mystické Machu Picchu a my dlouho do noci pozorovali tisíce hvězd na jasném horském nebi. Souhvězdí Jižního kříže zářilo uprostřed nekonečného vesmíru nejzřetelněji. Ráno po východu slunce jsme stanuli na Machu Picchu a v hlavním chrámu objevili kámen, který

pokračování na str. 3

Z	Galerie, informační centrum	str. 3
D	a pension Veselý výlet	str. 4 - 7
A	Malá Úpa	str. 8 - 9
R	Krkonošský národní park	str. 10 - 11
M	Horní Maršov	str. 12 - 19
A	Pec pod Sněžkou	uprostřed
	Mapa východních Krkonoš	str. 16 - 17
	Ski Pec	str. 20 - 21
	Všichni moji Krakonošové	str. 22
	Aktivita bez lyží	str. 23 - 25
	Doporučujeme osvědčené služby	str. 26
	Servis pro boudaře	str. 27
	Fotoalbum	

ochranná známka

Vydavatel/redaktor: Miloslav a Pavel Klimešovi

Jazyková úprava: Věra Pokorná

Grafická úprava a ilustrace:

Květa Krhánková, Zdeněk Petira, Stanislav Špelda

Fotografie na titulní straně:

Na Zahrádkách v Peci pod Sněžkou - Karel Hník

Fotografie: Hans Bönsch, Jiří Bruník, Bohdan Holomíček, E. Kučera, Wenzel Lahmer, Petr Toman, Josef Žák a archiv vydavatelů

Mapa: Zdeněk Petira

Sazba: Oldřich M. Šlégr, OFSET Úpice, tel. (0439) 881 171

Tisk: Progestisk, Hradec Králové, (049) 5210818

Překlad do angličtiny: Josef Havlíček, Bernie Higgins

Překlad do němčiny: Hans-J. Warsaw

Překlad do polštiny: Andrzej Magala

Reklamní agenda: Lenka Klimešová (0439) 948 298

Uzávěrka tohoto vydání: 1. 12. 1997

Jedenácté číslo sezónních novin Veselý výlet vychází v celkovém nákladu 55.000 kusů výtisků, z toho 23.000 kusů v české a 32.000 kusů v německé verzi. České vydání je rozšířeno o anglické a polské resumé.

Noviny rozšiřuje Informační centrum Veselý výlet v Temném Dole v Horním Maršově tel. (0439) 948 298, dále je k dostání na veřejných parkovištích v Janských Lázních, Malé Úpě, Velké Úpě a Peci pod Sněžkou, v cestovních a informačních kancelářích, ve vybraných prodejnách, pensionech, zařízeních Správy KRNAP apod.

Veselý výlet je pro vás zdarma.

Máte-li zájem o zaslání letního vydání Veselého výletu (12/1998) poštou domů, pošlete nám spolu s vaší adresou 40 Kč, jste-li z České republiky, a 190 Kč, jste-li cizinci, nebo si noviny objednejte osobně v Informačním centru Veselý výlet v Temném Dole. Tato částka kryje náklady spojené s administrativou poštovní distribuce.

Veškerá autorská práva vyhražena !

Veselý výlet

**Temný Důl 46, 542 26 Horní Maršov
tel., fax (0439) 948 298, fax 948 221**

Veselý výlet vyšel díky pochopení zastupitelstev měst a obcí Horní Maršov, Pec pod Sněžkou, Malá Úpa, vedení Správy Krkonošského národního parku ve Vrchlabí, podpoře Okresního úřadu v Trutnově a dobré vůli výše uvedených spolupracovníků.

Před lety, po dlouhé a úmorné pouti mezi kavkazskými štíty a ledovci, po kamenitých svazích a hřebenech, jsme se svými druhy usedli okolo ohně a ukončili namáhavou a nebezpečnou túru se slovy: „To byl ale veselý výlet!“. Poněkud trpké rčení veselý výlet nás pak provázelo nejen na dalších cestách za dobrodružstvím a exotikou vzdálených velehor, krajů a měst, ale i doma při procházkách s rodinou, na obyčejných vandrech kousek za humna, nebo při návštěvách míst důvěrně známých. Ona průpovídka poprvé vyřčená na Kavkaze ztratila svou hořkou příchutí a stala se znamením pro ryzí a neopakovatelný zážitek, pro navázání kontaktu, povýšila na označení cesty, která má pro poutníka smysl a přítom je i plná poesie.

**Přátelé Veselého výletu položili 16. srpna 1997 základní kámen
budoucí galerie a informačního centra v Peci pod Sněžkou (foto Bohdan Holomíček).**

dokončení ze str. 1

Inkové na horní ploše opracovali do tvaru Jižního kříže. Jako i jiné zdejší kamenné objekty sloužil ke kalendářním výpočtům a zároveň jeho osy vyznačovaly orientaci do všech čtyř světových stran.

Není divu, že když jsme o dva měsíce později přemýšleli o tvaru základního kamene pro novou galerii a informační centrum Veselý výlet v Peci pod Sněžkou, vzpomněli jsme si na kámen z Machu Picchu. Začali jsme tuto myšlenku rozvíjet a samotné nás překvapilo, kolik symbolů a potažmo i činností Veselého výletu může vyjadřovat jediný kámen. No, posuďte sami.

Převzatý tvar kamene z Machu Picchu stejně jako souhvězdí Jižního kříže představuje pro nás Středoevropany exotiku, ale především touhu vydat se na cestu. Na cestu plnou zážitků a poznání.

Náš kámen je stejně jako ten v Machu Picchu ze žuly. Hrubě opracovaný kvádř pochází ze základů zbořené Obří boudy, která byla těsně pod vrcholem Sněžky postavena přesně před 150 lety, tedy v roce 1847. Je symbolem odhodlání místních lidí pomáhat a dělat radost hostům Krkonoš. Obří bouda byla totiž jako první dům na hřebenech hor postavena výlučně pro turisty. Všechny starší stavby sloužily nejprve pro hornické, zemědělské, sakrální nebo obytné účely a turistickému ruchu byly přizpůsobeny až následně. Zánik Obří boudy před patnácti lety nám připomíná smutné roky nesvobody, která přispěla také v Krkonoších k realizaci šeredných megalomanských staveb, k otrávení ovzduší, půdy, odumření lesů, i otupění lidských duší. I proto jsme vzali kámen právě ze zbytků zbořené Obří boudy.

Konečný tvar tomuto kvádru vtiskl kameník Paulo Maulo, jeden z mnoha přátel Veselého výletu, bez kterých by nebyly sezónní noviny, galerie, lapidarium remedium, osobitý pension ani různá setkání inspirující k dalším činnostem.

16. srpna 1997 se sešli přátelé Veselého výletu na pozemku určenému ke stavbě informačního centra a galerie uprostřed Pece pod Sněžkou, aby základní kámen položili. První na něj poklepal architekt Jiří Hůrka z ateliéru Dům a město, který naše představy o novém domě přenesl do architektonické studie. Naší snahou je postavit dřevěný dům, ve kterém se spojí poctivé řemeslo, vycházející ze staletých tesařských tradic, s moderní architekturou konce 20. století. Stavbu najdete na hlavní ulici jen několik kroků nad autobusovým nádražím v Peci pod Sněžkou a sami můžete posoudit, jak se naší stavební firmě pod vedením tesařského mistra Petra Růžičky práce daří.

Po dobu stavby je základní kámen vystaven s částí projektu v galerii Veselý výlet v Temném Dole v Horním Maršově. Při dokončovacích pracích ho natrvalo osadíme do podlahy nové galerie v Peci. Stejně jako na Machu Picchu budou osy znázorněného Jižního kříže vyznačovat orientaci ke světovým stranám. Věříme, že již za rok vás pozveme na první autorskou výstavu.

Informační centrum Veselý výlet najdete v historickém domě, který jsme v Temném Dole mezi Horním Maršovem, Peci pod Sněžkou a Malou Úpou koupili a renovovali. Poradíme vám s výběrem ubytování, navrhne túry nebo výlety do okolí Krkonoš i místa, kde se dobře vaří. Prodáváme všechny důležité i zajímavé krkonošské mapy, průvodce, knížky, pohlednice i originální suvenýry včetně různého ztvárnění Krakonoše.

Zprostředkovat ubytování v některém hotelu, pensionu i privátu východních Krkonoš, vám můžeme přímo v infocentru, nebo když nám napíšete, zatelefonujete či pošlete fax. Abychom vám mohli vyhovět, potřebujeme znát termín, počet osob, požadovaný standard, stravování a vaši adresu i telefon. Máme aktuální přehled o volných místech, proto se budeme snažit vám pomoci i na poslední chvíli.

Galerie doplňuje informační centrum a dotváří příjemné prostředí. Vystavujeme a prodáváme práce našich přátel, profesionálních i amatérských výtvarníků. Dárek či památku z Krkonoš si vyberete z fotografií, obrázků kreseb, grafiky, autorské i užitkové keramiky, šperků, ze sbírkových kamenů, z kovaných předmětů a velkého výběru dřevěných hraček.

Pension, který využívá větší část historického domu, vychází z celkové koncepce Veselého výletu. Je místem klidu, pohody a poznání místního kraje. Zajímavé architektonické řešení interiéru doplňuje autorský a historický nábytek. Pro potěšení i poučení na chodbách i pokojích najdete obrazy, fotografie, mapy, dobové předměty ale i malou knihovnu. Za pensionem začíná Krkonošský národní park s širokou možností zimních a letních aktivit. Z praktických informací zbývá dodat, že pokoje rodinného pensionu Veselý výlet jsou vybaveny sprchou a toaletou, rádiem, v apartmá je navíc malý kuchyňský kout. Auta parkují přímo před domem. Větší kuchyňka je k dispozici všem hostům. Jen 50 metrů od pensionu je nově otevřená restaurace Temný Důl s výběrem jídel i točeným pivem.

Pension Veselý výlet, Horní Maršov, Temný Důl čp. 46, PSČ 542 26, nabízí ubytování se snídaní ve dvou a třílůžkových pokojích i apartmá, telefonická rezervace na tel. (i fax) (0439) 948 298 denně od 8.30 do 17.45. Další informace vám pošleme na požádání poštou. Domluvíte se i německy a anglicky.**

INFORMACE

doporučení služeb, ubytování, programů - mapy, průvodce, pohlednice, publikace

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ UBYTOVÁNÍ

GALERIE

autorské práce, skutečně kvalitní dárky z Krkonoš

- obrazy, kresby, grafika, fotografie, dobové snímky (možnost objednávky snímků konkrétního místa i lokality)
- keramika, sbírkové kameny, šperky a jiné

PENSION

ubytování se snídaní v pokojích i apartmá se sociálním zařízením

SMĚNÁRNA

Distribuce sezónních novin Veselý výlet - Horní Maršov - Temný Důl - denně 8.30 - 18.00 hodin

Trvalo dlouhých 300 let, než se maloúpští osadníci odvážili postavit sjízdnou cestu do své obce úzkým údolím podél dravé horské říčky. Od příchodu prvních dřevařů v roce 1566 vedly dlouho do Malé Úpy pouze pěší stezky a jezdecká cesta z Maršova přes Albeřice a Lysečiny. Vytěženou železnou rudu, vypálené dřevěné uhlí i mléčné výrobky odnášeli z obce nosiči na krosnách. Osadníci obchodovali raději s bližšími obcemi na severní straně hor.

Zpráva z počátku 19. století o dovozu vína na Pomezní Boudy do Hübnerovy boudy mluví o sjízdné cestě z Horních Albeřic přes Lysečinskou horu a Pomezní hřeben. Měly se tu zachovat rýhy po kovaných kolech povozů ve skalnatém podloží. Nic takového jsem na uzounké hraniční cestě nenašel, ale zato jsem si uvědomil obtížnost trasy, kterou maloúpští zvolili, jen aby se vyhnuli stavbě údolní cesty. Ani první řádně sjízdná cesta z Maršova do Malé Úpy nebyla v roce 1840 postavena kolem řeky, ale opět přes Horní Albeřice, Lysečiny a Cestník.

V roce 1860 se pustil do boje s přírodními silami majitel Mohornova mlýna Johann Mohorn. Sjízdnou cestu z Křižovatky do Spáleného (Mohornova) Mlýna postavil s velkým úsilím za dvě léta na vlastní náklady. Chtěl do svého hostince, jednoho z nejstarších maloúpských domů, přilákat hosty putující hlavními údolím do Velké Úpy a na Sněžku. To se mu částečně podařilo, ale udržet trasu alespoň v létě průjezdnou byl problém. Okresní hejtmanství cestu převzalo až později a v roce 1876 ji prodloužilo do osady Smrčí. První vážné poškození způsobila povodeň v roce 1882 a velká povodeň v roce 1897 cestu zlikvidovala úplně. Byl poškozen i Mohornův mlýn a Mohornům došly síly. Proдали mlýn a tím se zbavili i starosti o průjezdnost cesty.

V následujících letech úřady rakouské monarchie nejprve opravily a poté vystavěly novou okresní silnici od Křižovatky přes Spálený Mlýn až k Černé Vodě. Nejdůležitější byly dva ocelové nýtované mosty u hostince Na Křižovatce a pod

stoupáním do Spáleného Mlýna. Druhému se říkalo Schneiderův nebo Železný most. Úsek pod Spáleným Mlýnem byl a je dodnes nejzranitelnějším místem celé horské silnice. Po velké vodě před sto lety přeložili stavitelé cestu do svahu z dosahu řeky. To nevyhovovalo správě panství, protože silnice ze Spáleného Mlýna k Maršovu několik stovek metrů stoupá a to brzdilo odvoz dřeva z Malé Úpy. Tak v roce 1921 maršovská lesní správa mezi Železným mostem a mlýnem obnovila spodní cestu podél řeky. Marně. Nákladná odvozní cesta se třemi mosty vydržela jen šest let, než ji smetla další povodeň.

Silnice k hraničnímu přechodu na Pomezních Boudách byla prodloužena od Smrčí až těsně před první světovou válkou. Tehdy do Malé Úpy přijela první auta. Ještě dříve vystavěná silnice z Kowar sice propojila obě strany hor, ale automobily směly přes hraniční přechod přejíždět až od roku 1924. Až do šedesátých let zůstala silnice prašná. Když v roce 1960 začala přestavba, nikdo netušil, že prvních pět kilometrů nové silnice za Křižovatkou bude státní firma stavět sedm let. Ocelové mosty byly sice nahrazeny pevnějšími betonovými, ale kvalita opěrných zdí ani povrchu cesty nespĺnila očekávání. Naštěstí zbylou část ze Spáleného Mlýna na Pomezní Boudy postavila polská firma Budimex dobře a rychle. Od roku 1972 patří jízda přes Malou Úpu k nejkrásnějším v Krkonoších. Přestože silnice protne horskou přírodu a zasáhla do ní, říčka i okolí si zachovaly na mnoha místech divoký ráz. Proudící voda mezi skalami a balvany, malé vodopády a dosud rozsáhlé lesy na prudkých svazích lemují větší část třináctikilometrové trasy. V zimě je jízda do výšky 1050 metrů nad mořem malým dobrodružstvím. Hodně sněhu, zatačky, stoupání a od Smrčí častý vítr vybízí k opatrné jízdě. Silnice i okolí budí u řidičů takový respekt, že je tu mnohem méně nehod, než třeba na silnici do Pece pod Sněžkou.

Sílu horské přírody cestou k Malé Úpě na mnoha místech poznáte i dnes. Loňská letní povodeň, která se prohnala údolím bez čtrnácti dnů přesně za sto let, podemlela na několika místech silnici i svahy, do kterých jsou vozovka a opěrné zdi zahloubeny. V několika krátkých úsecích je silnice proto zúžena do jednoho jízdního pruhu, ale největší nebezpečí hrozilo opět v úseku pod Spáleným Mlýnem. Voda prosákla ke geologickému podloží a způsobila několik sesuvů. 200 metrů nad mostem hrozilo dokonce utržení celého svahu i se silnicí. To by v zimě, kdy je horská cesta přes Lysečiny neprůjezdná, zůstala Malá Úpa odříznutá od světa. Naštěstí se do prosince podařilo odvodnit podloží a svah zajistit velkou opěrnou zdí.

Povodeň přišla jen rok po větrné smršti. V létě 1996 přepadavý severní vítr rozlámá a vyvrátil stejné porosty, jako při dosud největší větrné kalamitě v roce 1930. Paseky jsou opět zalesněné, ale i tak uvidíte stovky ze sněhu čnějících vyvrácených pařezů. Vichřice odkryla do té doby v lese schované vojenské pevnůstky, postavené v roce 1938 jako součást obranného valu Československa proti nacistickému Německu. Ožily jen na 14 dní během mobilizace v září téhož roku, a pak už nikdy k ničemu nesloužily. Vlastně v nejbližším bunkru u silnice schovávali vždy na jaře lesáci v chladu sazeničky smrku čekající na výsadbu.

Možná si cestou na Malou Úpu povšimnete ještě dalších stop zápasu o maloúpskou silnici. Zápasu, který v moderní době horská příroda svádí s lidmi stejně tvrdě, jako před dávnými časy.

Jedním z nejdůležitějších pomocníků krkonošských horalů bývaly saně, kterým se podle zahnutých vysokých rohů odjakživa říká rohačky. Patří mezi předměty, které si osadníci v 16. století přinesli do Krkonoš ze svého původního domova v Alpách. Truhláři je vyráběli na míru v několika velikostech za použití různých druhů dřeva. Na sanice dávali křehký, ale dobře tvarovatelný javor. Do sanic načepovali rohy, které vyřezávali ze zahnutých bříz. Ohnutí muselo být přírodní, aby rohy držely tvar a šlo s nimi saně řídit. Nejpevnější částí saní je šest jasanových sloupků mezi sanicemi a nakládací plošinou, kterou naopak truhláři dělali z lehké a měkké břízy. Nejmenší saně sloužily ke svozu sena a mléka, střední k přibližování dlouhých klád a na největších rohačkách svázeli dřevaři metrovou rovnačku. Turistickou atrakcí byly saně upravené k svážení hostů. Kromě Malé Úpě se sáňkařskou dráhou do Kowar byla podobná služba v provozu na Petrově boudě a Špindlerovce až do roku 1938.

Jako dnes hodnotíme automobily podle výkonu, karoserie i výrobce, měli stejná kritéria horalé pro saně. Například truhlář Johann Kühnel z Portásek ve Velké Úpě stavěl rohačky pro dřevaře s krátkým krokem. Byl totiž malý a proporce saní dělal podle své postavy. Opakem byly saně od Emila Hofera, který měl truhlárnu v chalupě pod kostelem v Dolní Malé Úpě. Dokázal udělat takové saně, že se jim neohýbaly rohy a přitom ani vysoký chlap "neklapal" patami za přední polštář saní. Krásné elegantní rohačky vyráběl Stefan Tippelt z Velké Úpě. Prý byly k poznání na první pohled. Andreas Wimmer z Latova údolí dělal jen malé lehounké rohačky pro každodenní potřebu. S takovými se jezdilo celý rok. Seno se v létě sváželo po mokré trávě nebo se na sanice připevnila malá kolečka. Každý dřevař měl svého truhláře, od kterého si nechal saně dělat. V poslední krkonošské sáňkařské partě byli i Raimund Sagasser z Malé Úpě, který měl saně z dílny maloúpského starosty Kajetana Sagassera, Richard Sagasser z Sagasserových bud a Friedrich Kneifel z Janových bud, kterým saně dělal Rudolf Meer-gans z Karlova Vrchu. Saně pro svoz dřeva i jejich doplňkové vybavení, to všechno muselo být v naprostém pořádku. Kontrola saní, řetězů, sušení a impregnace konopných provazů hovězím lojem byly pro dřevaře denní rutinou. Dřevo se sváželo jenom v zimě a bez jakýchkoliv škod na přírodě či povrchu cesty. V létě dřevaři pokácené kmeny oloupali a nakuželovali v dlouhých délkách či nakrácené narovnali do metrových hraní.

Důležitou věcí při svážce dřeva byl druh a stav cest. Lesní správa maršovského panství ve Východních Krkonoších postavila přímo pro

svážení dřeva několik cest v dosud panenských terénech. V Malé Úpě díky tomu byly po roce 1883 zřízeny sáňkařské cesty ve Lvím dole, na Niklově Vrchu, Kraví hoře, k Jelence a na mnoha dalších místech. Většinu dřeva však museli dřevaři svézt po uzounkých turistických chodnících s často proměnlivým sklonem a ostrými zatáčkami. Nejtěžší svážka byla na metr a půl široké prudké cestě z Červeného vrchu ke Křížovatce (žlutá značka). Tady se často vozily i dlouhé klády. Silné konce jedné vrstvy šestimetrových klád ležely přímo na saních, na jejich koncích byly řetězy navázány další šestimetrové klády a na koncích těchto klád ještě další šestimetrové. Dlouhý vlek sloužil jako brzda. Záleželo na zkušenosti dřevaře, aby přesně rozvrhl položení klád, aby se saně nerozjely příliš rychle, ale aby se rozjely vůbec. Stoupnout si mezi rohy saní vyžadovalo velkou odvahu. Jakmile se naložené saně utrhyly od sněhu, musel si dřevař zaklíněný do rohů hlídat dopředu natažené nohy, rukama řídit a přitom ještě držet brzdící řetězy. To vše stíhal v padesátkilometrové rychlosti s 16 metrů dlouhou soupravou vážící až 8 metráků. Friedrich Kneifel s Aloisem Scholzem svezl po zmíněné cestě v zimě v roce 1947 ke Křížovatce 300 kubíků šestimetrových klád. Největší souprava, s kterou Kneifel sjezdil po cestě se dvěma ostrými zatáčkami, vezla celé tři kubíky dřeva. Friedrich Kneifel mi vyprávěl i o jedné z posledních pravidelných svážek v Krkonoších. V roce 1970 s Raimundem Sagasserem připravili cestu ze Lvího dolu nad Dolské boudy a svázeli metrovou rovnačku. Bylo hodně sněhu, museli celou trasu několikrát pořádně malými sněžnicemi udupat, aby se saně se dřevem nebořily. Dřevo dolovali pod sněhem z dvoumetrové hloubky. Na saně vždy narovnali čtvrt plnometru kuláčů, třičtvrtě plnometru navázali na řetězy jako brzdící vleč. Bylo to celkem třičtvrtě kubíku, který svezl jeden dřevař. Za den oba udělali několik jízd. Ani cestou zpět si neoddechli, protože každý táhl saně, které vážily i s řetězy šedesát kilogramů. Ruksak s jídlem se naučili zahrabávat do sněhu, protože jen tak jim chleba nezmrzl na kost. Jednou přijel kameraman Krátkého filmu Václav Dort, aby maloúpské svážení dřeva nafilmoval. Po několika hodinách se mu natáčení z místa zdálo příliš statické a požádal Kneifela, aby ho posadil na fúru dřeva. Když spolu sjeli poslední sešup a saně se po najetí na uvolněné brzdící řetězy pomalu zastavily, přiznal bledý kameraman, že se ještě nikdy v životě tolik nebál. Byla to nebezpečná práce, mnoho dřevařů saně rozdrtily. Dnes vozí dřevo nejen z Malé Úpě koně, velké traktory a dokonce i vrtulník. V chalupách se zachovalo jen málo rohaček, jako památka na velký kus krkonošské historie.

PENSION RUSALKA - BUCHTOVÁ HOSPODA

S restaurací a pensionem Rusalka je spojena dlouhá tradice domácích buchet, kterou nový majitel stylového domu ještě rozšířil. České buchty byly a jsou v Rusalce nejžádanějším jídlem. Čerstvé makové, povidlové a tvarohové buchty si hosté nejčastěji objednávají k překapávané kávě. Před více než dvaceti lety němečtí turisté o Rusalce mluvili jako o Buchtenbaude, tedy o Buchtové boudě nebo hospodě. Spojení českého a německého slova symbolizuje mezinárodní porozumění a spokojenost zahraničních hostů. Stylová restaurace má příjemnou atmosféru a v útulném interiéru zažijete hezké chvíle. Je otevřena po celý rok denně mimo pondělí od 11 do 22 hodin, pokud zájem hostů neopadne i déle. Dobrá kuchyně a bohatý nápojový lístek jsou samozřejmostí. Vedle jídel české kuchyně vám na Rusalce připraví třeba i pstruha na roštu, kompotové, zmrzlinové a šlehačkové poháry a moučníky. V zimě se sem chodí na svažené víno nebo grog. Každý čtvrtek můžete večer přijít od 19 do 24 hodin posedět při sklenici vína u krbu. V létě je otevřená terasa s hudbou. Restaurace Rusalka má dobré jméno již od dvacátých let, kdy se stala jedním z nejznámějších maloloupských domů. Zůstala otevřena bez přestávky až dodnes.

V pensionu najdete ubytování turistického charakteru převážně ve dvou, tří a jednom čtyřlůžkovém pokoji, které mají hygienický kout s teplou vodou. Pro partu mladých lidí je tu ještě jeden osmilůžkový pokoj. Auto zaparkujete na strážném parkovišti Spálený Mlýn, jen 200 metrů od Rusalky, v létě přímo u objektu. Pension je vhodným místem nejen pro nástupy na horské túry, ale i pro výlety autem do Podkrkonoší.

Pension a restaurace Rusalka, Malá Úpa,
PSČ 542 27, společnost Anežka Turistika, tel. (0439)
96 6311, fax 96 6370, ubytování (40 lůžek) se
stravováním, restaurace s českou kuchyní, SAT
televize. Domluvíte se i německy.

V ZIMĚ NA MALOU ÚPU

Základní informace o zimním provozu v horské obci Malá Úpa dostanete na veřejných parkovištích ve Spáleném Mlýně a na Pomezních Boudách. Vždy v pondělí a ve čtvrtek aktualizované informace získáte také po vytočení telefonního čísla (0439) 96 6312. V pětiminutové zprávě se dozvíte vše o sjízdnosti silnic, možnostech parkování i provozu lyžařských vleků v Malé Úpě. Parkoviště na Pomezních Boudách provozuje maloloupský obecní úřad a před letošní zimou služby vylepšil. V novém srubu na parkovišti jsou i veřejné toalety, informační místo s telefonním automatem na mince, se seznamem a mapou všech maloloupských bud. Nabízejí tu propagační materiál včetně sezónních novin Veselý výlet. Další telefonní automat na kartu i mince je u stanice autobusu na Pomezních Boudách a na mince v hotelu Spálený Mlýn u tmnějšího parkoviště. Pracovníci parkovišť jsou připraveni vám pomoci s různými problémy, včetně nalezení ubytování či zajištění odvozu k vzdálenějším objektům. Na Pomezních Boudách je dispečink Snowexpresu, jehož sněžné skútry vás mohou dovézt či dotáhnout na lyžích k vašemu pensionu i do lyžařského areálu na Rennerových boudách.

Starosta obce Malá Úpa a člen Horské služby Jiří Škoda prosí motoristy, aby dodržovali sníženou rychlost na povodněmi poškozených úsecích silnice, neparkovali mimo určená místa a při čekání na hraničním přechodu vypínali motor. Zároveň vás vybízí ke sdělení případných námětů ke zlepšení služeb v obci včetně stížností na telefonní číslo obecního úřadu 96 6377 nebo i písemně do jeho rukou. I za to vám máme vyřídít poděkování.

Ve Skiareálu Malá Úpa jen kousek nad maloloupským kostelem na Rennerových boudách je nejdelší lyžařský vlek (1200 m) v Malé Úpě. Spolu s dalším 300 metrů dlouhým vlekem je v provozu denně od 9 do 16 hodin. Nejméně 3x v týdnu od 19 do 21 hodin si můžete večer zalyžovat na osvětlené sjezdovce u kratšího vleku. Sjezdovka je zvlášť před denním a večerním lyžováním upravovaná dvěma rolbami. U vleku je i občerstvení a půjčovna lyží. Na objednávku vám obsluha zajistí lyžařské instruktory, se kterými se domluvíte i německy nebo anglicky. Novým majitelem areálu je společnost MEGA plus z Janských Lázní a proto vícedenní jízdenky s čárkovým kódem platí i pro lanovku na Černou horu, vleky Košťálka, Idyla a dva vleky u Sokolské boudy v Janských Lázních. Opačně vícedenní jízdenky zakoupené na kabinové lanovce na Černou horu platí v Malé Úpě.

Hübnerka je 300 metrů dlouhý lyžařský vlek u silnice jen kousek pod Pomezními Boudami. Pravidelně upravovaná mírná sjezdovka s dobrými sněhovými podmínkami je vhodná i pro děti.

Černá Voda a Michaela jsou dva lyžařské vleky na stráni mezi Černou Vodou a Novými Domky snadno přístupné z Pomezních Bud. První vlek je dlouhý 200 metrů a Michaela u stejnojmenného pensionu 300 metrů. Všechny jsou v provozu v hlavní sezóně denně od 9 hodin až do setmění. U vleků Hübnerka, Černá Voda a Michaela je občerstvení.

Karel se jmenuje více než 300 metrů dlouhý lyžařský vlek u silnice v osadě Smrčí. Prudší sjezdovka je pravidelně upravovaná rolbou. V obslužném domku je vedle občerstvení také sídlo lyžařské školy. Instruktoři provádějí výuku lyžování také německy nebo anglicky. Vedle dolní stanice vleku je autobusová zastávka U dolu a parkoviště. Vlek je v provozu od 9 do 16 hodin, od začátku února i do pozdější hodiny.

Běžecská trať Haida - Pracovníci Správy Krkonošského národního parku z polesí Malá Úpa pravidelně upravují běžecské stopy v okolí lesní samoty Haida speciálním sněžným skútre.

Okruh začíná přímo u parkoviště a autobusové zastávky na Pomezních Boudách. Brzy po startu klesá nejprve po loukách a potom lesem k samotě Haida. Celá trať je dobře značená a je velkou výhodou, že z větší části prochází lesem. Díky tomu je chráněna před zimními vichřicemi. Trasa je dlouhá pět kilometrů s převýšením 90 metrů v nadmořské výšce 950 až 1040 metrů. Je upravovaná pro klasický způsob běhu, ve dvou třetinách délky je jednostopá. Po okruhu se jezdí jednosměrně, ve směru hodinových ručiček. Cílem maloúpských lesníků je vedle nabídky pěkného lyžování i snížení škod způsobených lyžaři na malých sazenicích nově založených lesních porostů.

Lesníci pravidelně upravují i stopu z Pomezních Bud k Cestníku. Trasa vede po cestě nad Novými Domky k Rennerovým boudám, kolem kostela a hájovny k Cestníku.

Okruh k Jelence je jednoduchou túrou, kterou na zmrzlém sněhu zvládnete i bez lyží. Ovšem na běžkách je to paráda. Sjedete od Pomezních Bud po Žluté (žlutě značené) cestě k lyžařskému vleku Hübnerka, kde začíná les. Po 500 metrech se zleva připojí cesta od osady Smrčí, ale vy pojedete rovně. Odtud až na horskou boudu Jelenku je kilometrové stoupání. Cesta vede přes úspěšně zalesněné holiny dřívějších větrných a imisních kalamit. Stromy ještě nejsou vysoké a proto se vám otevrou výhledy do maloúpských údolí. V Jelence najdete příjemné posezení s občerstvením i zajímavý původní interiér. Boudu nechal postavit na atraktivní cestě ke Sněžce v roce 1936 majitel panství Maršov a Vrchlabí hrabě Jaromír Czernin-Morzin. Původně se jmenovala podle Jaromírovy babičky Emmín pramen. Na vrchol Sněžky je to od Jelenky jen tři kilometry, ale náročným horským terénem. Z horní netyčované cesty přes Svorovou horu a Obří hřeben jsou nádherné výhledy na sever do Polska, ale zároveň po většinu zimy tu fouká i silný vítr. Častěji se na Sněžku v zimě stoupá po tyčované zeleně (v terénu nově žlutě) značené cestě zvané Travers. Prochází po svazích Svorové hory nad krásnými partiemi Lviho dolu.

Protože jsme vás pozvali na jednoduchou túru, vraťme se k Jelence. Na zpáteční cestu na Pomezní Boudy se vydejte po Cestě přátelství (červená značka). Úvodní sjezd do Sovího sedla, kde je turistický hraniční přechod do polského střediska Karpacz, může obzvlášť na tvrdém sněhu návrat hodně urychlit. Ale cesta vedoucí po hranici je široká a s dobrým dojezdem, proto i bezpečná. Dál pojedete po vlnici se cestě na úbočí Střechy až sjedete k Pomezním Boudám. Při obráceném směru túry je nepřijemný sjezd od Jelenky po Žluté cestě, kde můžete potkat i zásobovací rolbu z Jelenky.

BUFET NA PEKÁRNĚ

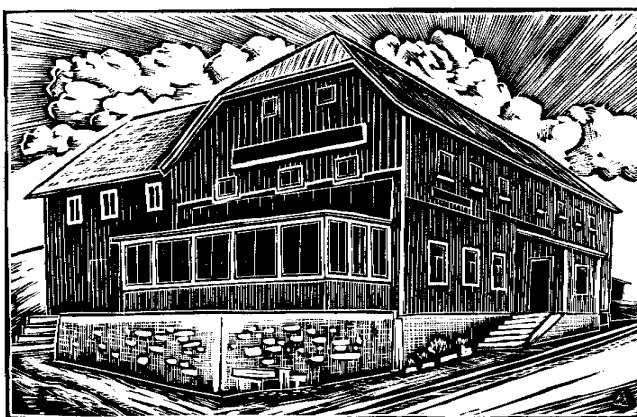
Nově otevřený bufet na Pomezních Boudách potěší hlavně běžkaře a lyžaře, kteří se nechtějí občerstvením příliš zdržovat. Velký sortiment hotových teplých jídel české kuchyně doplňují i speciality jako steaky, zeleninová jídla a saláty, zákusky, k pití je značkové točené pivo, grog, svařená vína a výběr nealkoholických nápojů. Z cenově méně náročného jídelního lístku si vyberete třeba krkonošské kyselo, dršťkovou či jinou přesnídávkovou polévku, pod názvem medvědí tlapa ukryté nadívané vepřové maso či selský talíř se třemi druhy masa a knedlíkem. Otevřeno je denně od 8 do 18 hodin. Kromě pultů k stání je tu i jeden velký stůl.

Ve stejném domě najdete koloniál se širším sortimentem zboží. Dostanete tu potraviny a nápoje včetně piva Budvar, drogistické zboží a rychlé občerstvení. V sousedním kiosku u zastávky autobusu jsou upomínkové předměty, mapy, hole, pohlednice ap.

HORSKÝ HOTEL POMEZNÍ BOUDA

Pomezní bouda nabízí padesát míst v různé škále vybavenosti pokojů. Vedle apartmánů s kompletním sociálním zařízením tu jsou i pokoje s ubytováním turistického charakteru. Ve velkém sále restaurace je padesát míst. Salónek pro dalších dvacet hostů je připraven i pro sešlost, která se chce bavit odděleně. V herně je biliár a elektronické šipky. Ubytování hosté si mohou objednat taneční večery s reprodukcí, ale i živou hudbou. Ryze českou kuchyni doplňují minutky na elektrickém roštu a točené značkové pivo Budvar.

Hosté hotelu Pomezní bouda mohou využít hotelové taxi při příjezdu z Křižovatky, Horního Maršova a Pece pod Sněžkou zdarma, ze vzdálenějších míst v okruhu Trutnova a Vrchlabí jen za režijní cenu. Hotelové taxi slouží i k dopravě zimních hostů na velké sjezdovky do Pece pod Sněžkou.

Hotel Pomezní bouda, Horní Malá Úpa, PSČ 542 27, provozuje Luboš Mocl, tel. (0439) 96 6234, tel., fax 96 6385, ubytování (50 lůžek) různého charakteru, restaurace s českou kuchyní, salónek, koloniál, kiosek, taxi. Střežené parkoviště je v těsné blízkosti objektu. Domluvíte se i anglicky a německy.

Správa Krkonošského národního parku (KRNAP) se stará o mnoho různých věcí. Velký díl energie pracovníků je věnován obnově poškozených lesů. Ekosystém horského lesa je nejrozsáhlejším společenstvím v národním parku, zabírá tři čtvrtiny jeho plochy. Poškozené lesy vnímají hosté Krkonoš mnohem intenzivněji, než další rovněž závažné problémy ochrany krásné přírody v srdci Evropy. Těžba dřeva, která se v posledních pěti letech zaměřila především na zpracování imisních, sněhových, větrných a kůrovcových kalamit a na výchovné zásahy v mladých porostech, zaměstnává Správu KRNAP mnohem méně, než organizace a zajištění financí na vysazení nového kvalitního lesa.

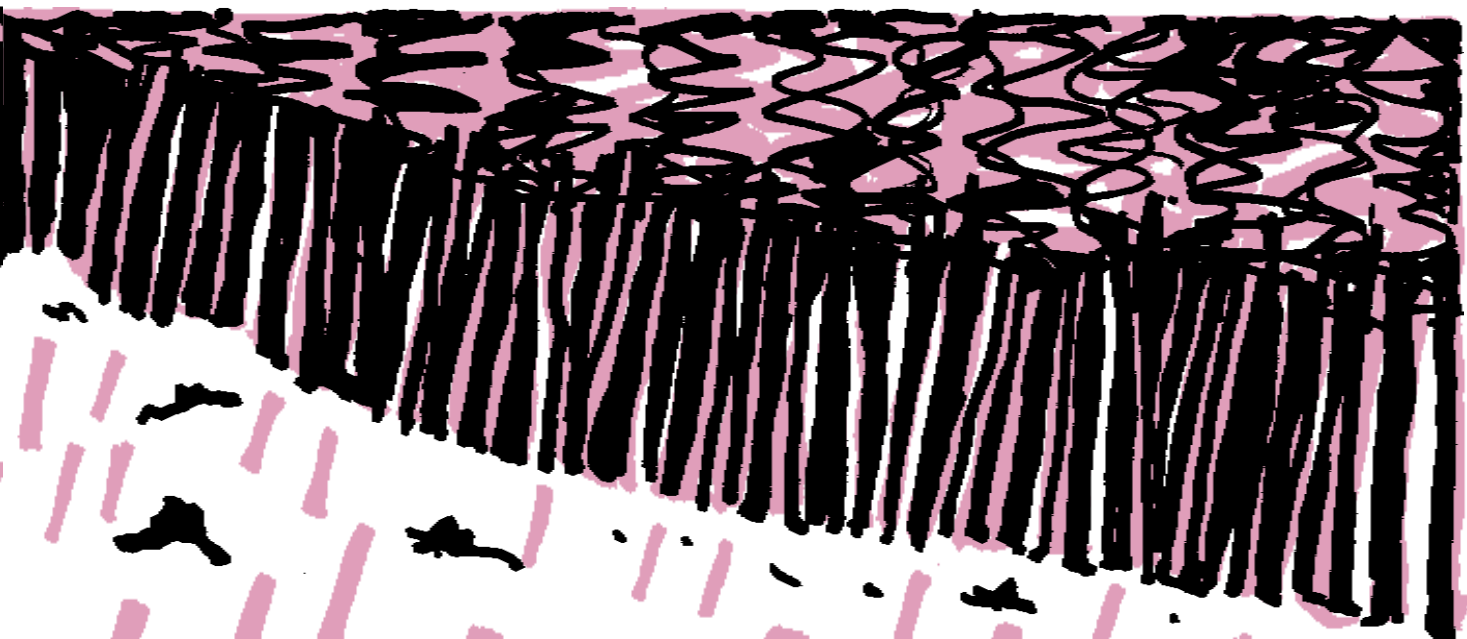
Ve většině oborů oceňujeme moudrost dávných generací, um a cit lidí s nímž svoje dílo vytvářeli. Jistě by to platilo i o krkonošských lesnících, kdyby v 19. a 20. století nezaložili dnes dorůstající smrkové monokultury. Rychle rostoucí porosty s jedním dominantním druhem majitelům lesů vyhovovaly i přesto, že byly občas poškozeny kůrovcem či větrnou smršťí. Katastrofu lesům přineslo až hloupé rozhodnutí vlád Československa, Polska a Východního Německa v šedesátých až osmdesátých letech, postavit velké tepelné elektrárny na nekvalitní sirnaté uhlí bez jakéhokoliv odsíření. Problém tehdejší vládcí "vyřešili" jednoduše. Postavili vysokánské komíny, aby dalekým rozptylem snížili koncentrace škodlivin v nejbližším okolí elektráren. Proto i ve vzdálených Krkonoších třicet let padala z nebe kyselina sírová a měnila nejen půdní a vodní režim, ale poškozovala přímo i jednotlivé stromy, především jehličí citlivých smrků. Z celkové plochy 36 000 hektarů krkonošského lesa byla polovina porostů poškozena těžce a proto i většinou vykácena. Kdyby zůstal les jako v minulosti smíšený, útok imisí by přežily odolnější opadavé druhy. Buk, javor, jasan, bříza, jeřáb a další druhy se každý rok zbaví unaveného a poškozeného listí, které navíc příznivě oslabuje okyselování půdy. Jaké bylo složení původního lesa, zjistili vědci nejen z historických údajů, ale i podle charakteru

jednotlivých stanovišť a dokonce pylovou analýzou. V rašeliništích zakonzervovaný pyl vymizelých dřevin byl druhově určen pod mikroskopem. Někdejší složení lesa se stalo vzorem pro stanovení cílové druhové skladby v budoucnosti.

OBNOVA SMÍŠENÉHO LESA

Nutnost vrátit listnaté druhy do krkonošského lesa je nezbytná, ovšem provedení není jednoduché. Na paseky není možné vysázet porost s optimální druhovou skladbou přímo. I když po roce 1989 byla podstatná většina elektráren opatřena odsiřovacím zařízením, náprava imisemi způsobených škod potrvá desetiletí. Složitě půdní procesy a vazby mezi soubory prvků v roztocích, organickou hmotou, vodou a dalšími částmi se nedají plynule měřit ani laboratorně napodobit. Lesní půda dlouho prosycovaná kyselinami z dešťů, mlhy i sněhu se změnila a nikdo si dnes netroufne předpovědět, kdy dojde ke zlepšení. Proto musí lesníci volit pomalejší postup přeměny lesa. V první etapě vysazují pionýrské dřeviny jeřáb a břízu, které především svým opadem listí příznivě ovlivní vývoj půdy. Na příznivějších stanovištích už sázejí i kvalitnější buk a javor klen. Za posledních šest let bylo v Krkonoších vysazeno 13 a půl milionu stromčků, z toho téměř 3 miliony sazenic opadavých druhů.

Ovlivnění druhové skladby budoucího lesa poznáte na pasekách snadno. Protože vysazované listnáče chutnají jeleni a zvěři, musí lesníci chránit stromky nápadnými zelenými plastovými obaly. Ty dovolují výsadbu i v povětrnostně nepříznivějších podmínkách, protože plast příznivě ovlivňuje mikroklima sazenic. Některé velké holiny pak vypadají z dálky jako zelený ježek se vztyčenými bodlinami. Někde z obalů již vykukují poslední letorosty. Až stromky odrostou z dosahu jeleních zubů plastové folie z pasek zmizí.

PENÍZE Z HOLANDSKA

Kvůli celkovému oteplování Země přijala Nizozemská vláda opatření vedoucí k zadržení oxidu uhličitého (CO_2), který působí nejvíce na vznik a šíření skleníkového efektu. Uvolňuje se především spalováním fosilních paliv při výrobě elektrické energie. Vedle energetických úspor a vylepšování technologií výroby elektřiny je důležitým prvkem vázání CO_2 zalesňování. Stromy odebírají oxid uhličitý ze vzduchu a na dlouhé roky jej ukládají do dřeva. Od roku 1990 nizozemští výrobci elektřiny část zisku z prodané energie poskytují jimi založené nadaci FACE (Forest Absorbing Carbon Dioxide Emission), která podporuje výsadbu lesů. Kromě Nizozemí nadace FACE přispívá na zakládání porostů v Malajsii, Equadoru, Ugandě a od roku 1992 i v České republice, hlavně v Krkonoších. Nadace má za úkol podporovat zakládání lesů, ale záleží na jejím rozhodnutí, kde to bude. Vedle tropických oblastí byly Krkonoše vybrány také proto, že je tu dobrá perspektiva vypěstovat zdravý les a lesní personál umí výsadby kvalitně provést. Za prvních šest let vložila nadace FACE do Krkonoš 230 milionů korun, ze kterých bylo hrazeno zalesnění 3200 hektarů lesa. Celkem se chce FACE podílet na obnově 16 tisíc hektarů smíšeného lesa. Důležité je, že po skončení druhého tříletého kontraktu považuje vedení nadace za svůj nejlepší projekt právě práci našich lesníků. Velkou zásluhu na výsledku projektu má bývalý ředitel nadace Jan van den Bos, který si Krkonoše tak oblíbil, že se sem rád vrací i po svém odchodu do penze. I jeho nástupce Hans Verweij je s kvalitou výsadeb spokojen a proto aktivně podpořil podpis další tříleté smlouvy zajišťující finanční pomoc nadace Face na obnovu poškozeného lesa do roku 2000. Velkou část peněz v Krkonoších použijeme právě na změnu druhové skladby. Až na svých túrách uvidíte sazenice oblečené do zelených plastových kabátků vzpomeňte si, že průměrně každou druhou sazeničku zaplatili nizozemští spotřebitelé elektřiny.

ČASOPIS KRKONOŠE

Máme veliké štěstí, že v našem regionu už 30 let vychází bez přestávky časopis nenahraditelné hodnoty. Články se společenskou, přírodovědnou, historickou i dokumentační tematikou píší nejfundovanější regionální autoři. Díky časopisu Krkonoše jsou zachyceny veliké znalosti historie a národopisu ředitele Krkonošského musea Miloslava Bartoše i články historika a lesnického odborníka Theodora Lokvence. Píší sem pečliví sběratelé historických i turistických informací František Jirásko a Miloš Gerstner, spisovatelka a autorka pohádkových postav Krakonoše a Trautenberka Marie Kubátová, autoři populárně vědeckých článků ekologové Jan Štursa a Vlastimil Pilous a mnoho dalších znalců Krkonoš, Podkrkonoší a v posledních několika letech i Jizerských hor. Řadu let byl redaktorem časopisu novinář Čestmír Klos, v současné době nejznámější ekologický žurnalista České republiky. Publikované umělecké, historické a dokumentární fotografie zachytily všechny lidské činnosti i kouty Krkonoš. S redakcí spolupracují všichni v regionu tvořící fotografové v čele se Zdenko Feyfarem a Jiřím Havlem. Ovšem nejvíce fotografií je od kmenových fotografů Správy KRNP Miroslava Hladíka, Jiřího Bruníka a nyní také Karla Hníka.

Nejstarší regionální časopis u nás je také kronikou zdejších obcí a měst, ale mapuje podrobně i činnost Správy KRNP, která ho vydává. Zároveň slouží k prezentaci krkonošské politiky ochrany přírody a krajiny, kterou Správa provádí. Články vznikají spontánně nebo i na objednávku redakce a díky tvorbě pro časopis Krkonoše jsou zaznamenány mnohé výpovědi pamětníků, popisy zaniklých řemesel i historických událostí, které by jinak zůstaly pro příští generace utajeny. To jsou jen některé důvody, proč se těšíme každý měsíc na další vydání milého a hodnotného časopisu.

KRKONOŠE, měsíčník o přírodě a lidech z Krkonoš, Jizerských hor a Podkrkonoší, vydává Správa Krkonošského národního parku, šéfredaktorka Zdeňka Flousková, tel. (0438) 285 333, fax 230 95. Objednat lze u PNS, a.s. nebo na adrese redakce: Časopis Krkonoše, Dobrovského 3, 543 11 Vrchlabí.

Sáňkování může být i společenskou záležitostí, jak ukazuje fotografie z počátku století. Pochází z rodinného alba maršovského sládky a nájemce pivovaru Josefa Hankeho. Dámy vyšly v neděli na louky pod Rýchory sáňkovat a jistě víc povídaly, než by v dlouhých sukních proháněly tvrdé dřevěné sáňky. Co bylo tehdy hlavním tématem hovoru už nikdy nezjistíme, ale jistě se bavily dobře. Výlety se sáňkami na horské hřebeny bývaly v tu dobu stejně populární jako lyžování. V Horním Maršově to můžete zkusit i dnes.

SE SÁNĚMI NA RÝCHORY.

Ještě před pětadvaceti lety byli na každé horské boudě koně. Zapřažení do saní zásobovali v zimě i ty nejvzdálenější hřebenové boudy a zároveň udržovali cesty průchodné. Při jízdě dolů do údolí táhli koně za saněmi napříč přes cestu uvázaný trám, prázec nebo železnou traverzu. Projížděná dráha byla celou zimu uhlazená a tvrdá. To vyhovovalo chodcům, běžkařům i jízdám na saních. Dnešní zásobovací rolby svými pásy cestu kypří a tím ji pomaleji hutní a uhlazují. Proto zbylo jen několik míst, kde se hezky jezdí na saních. Jedno z nich je žlutě značená cesta z maršovského náměstí na Rýchory. Desetiminutová jízda s více než 400 metrovým výškovým rozdílem je za dobrých sněhových podmínek zážitkem.

Sáňkování z Rýchor mívalo tradici a zimní výlet na Rýchorskou boudu nebyl zdaleka jen sportovní akcí. Do pravé horské hospody chodily z Maršova i z druhé strany ze Žaclěře desítky lidí a bývalo tu veselo. I za tmy se dolů sjíždělo bezpečně. Největší spád má cesta hned pod Rýchorskou boudou. V polovině jízdy přes les je pomalejší travers, ale za ostrou zatáčkou u starého vojenského bunkru se saně zase řádně rozjedou. Po opuštění lesa se jízda zpomalí, ale až dolů k potoku to jezdí dobře. Před prvními maršovskými domy je mírná cesta s bezpečným dojezdem.

Možná vás přesvědčíme, že zimní vycházka na Rýchory je i dnes hezký půldenní program pro celou rodinu nebo partu. Cestou nahoru poznáte, jak se s výškou mění příroda, kvalita sněhu a často i počasí. Rýchory se vzácnou květenou jsou jednou z nejceněnějších částí Krkonošského národního parku. Ovšem své kouzlo mají i v zimě. Z vyhlídky u Rýchorské boudy je nádherný pohled na celé východní Krkonoše a zimní procházkou po hřebenové cestě ke Dvorskému lesu nebo na Sněžné domky si můžete váš výlet pro-

dloužit. Bufet na Rýchorské boudě (tel. 895 108) je otevřen denně mimo pondělí a úterý od 10 do 16 hodin a dáte si tu v zimě třeba polévku, buřty, čaj, grog i svažené víno. Tři a půl kilometru dlouhou cestu z Maršova pravidelně projíždí rolba z Rýchorské boudy, proto bývá v době bez vydatného sněžení uježděná. Při sjezdu na saních i lyžích buďte připraveni bezpečně zastavit pro případ, že rolbu potkáte.

V posledních letech jsou oblíbené různé plastové boby, sedátka a jiné „pekáče“. Jsou lehké, skladné, ale také nebezpečné. Když se děti rozjedou s nohama na bobu, nemohou brzdit ani zatáčet. Horská služba a lékaři každoročně varují před těžkými úrazy po čelních nárazech či nekontrolovatelném vjetí na silnici či do potoka. Vůbec nedoporučujeme sjezd na plastových bobech z Rýchor. Sežeňte si raději sáňky. Nenajdete-li je ve vašem pensionu, můžete si je půjčit v některé půjčovně lyžařských potřeb. Například v Horním Maršově na hlavní ulici vedle pošty je velká půjčovna a opravna lyží firmy Skiservis Petr Kos (tel. 948 350). Tady mají kromě lyžařských kompletů, běžek a snowboardů i dobré sáňky. Otevřeno je denně od 9 do 16 hodin, od poloviny února až do 17 hodin.

Na Světlou horu. Naproti Rýchorám jsou sva-hy Světlé hory. Nehodí se k sáňkování ani k zimní pěší turistice, protože tudy nejedou zásobovací rolby. Upravené stopy na severovýchodní straně s dostatkem sněhu slouží výhradně běžkařům. Vrchol Světlé hory ční příkře nad Horním Maršovem a Temným Dolem do nadmořské výšky 1244 metrů. Až téměř nahoru do místa zvaného Signál vede svážnice s převýšením 640 metrů. Větší část trasy je díky spolupráci Správy KR-NAP a janskolázeňské firmy Košťál upravovaná širokou rolbou.

Kopec je výzvou hlavně pro sportovně založené běžkaře. Vydáte se po cestě od zdravotního střediska v Horním Maršově. Běžky obujete jen 200 metrů nad silnicí. Potom budete stoupat a stoupat. Přes Reisovky na Modrokamennou boudu bývá při novém sněhu jen úzká stopa, ale dál přes Krausovy boudy až na Signál je široká trasa vhodná i k bruslení. Kromě rovinky mezi Reisovými domky a Modrokamennou boudou je to stále do kopce. Na Krausovkách pojedete mezi dvě chalupy a pak hned doleva. Před sedlem u Signálu je na levé straně posed a pak už se cesta konečně zlomí ke sjezdu k Valšovkám nebo doleva k Černé hoře. My na Signál z Horního Maršova vybrusíme v dobré stopě bez zastavení. Zkuste to také!

Další upravované trasy pro běžkaře vedou na Světlé hoře z Krausových bud po Téwegu k Velkým Pardubickým boudám a dál na Černou horu s okruhem zpět nad Horní Maršov. Na Krausovkách můžete jet za chalupami i doprava k Velkým Tippetovým boudám a k Valšovkám. Tak se vyhnete stoupání přes Signál, ale tudy se dejte jen když je cesta projatá.

Lyžařský vlek Třešňovka je pár kroků od maršovského náměstí. Z náměstí je vidět nová dolní stanice s občerstvením, půjčovnou a servisem lyží. 280 metrů dlouhý vlek je v provozu denně od 9 do 16 hodin, od února i déle. Sjezdovka je pravidelně upravovaná rolbou.

Vlek U nory je také blízko centra obce na pěkném svahu za maršovskou nemocnicí. Sjezdovka je dobře vidět z hlavní silnice. 400 metrů dlouhý vlek s teleskopickými unašeči pro jednoho lyžaře je v provozu denně od 9 do 12 a od 12.30 do 15.30 hodin. Kromě jednotlivých jízd si můžete zakoupit půldenní nebo celodenní jízdenku. Bezplatné parkování automobilů umožňuje odstavná plocha přímo pod svahem.

Lyžařský vlek Dášenska najdete na louce u hřbitovního kostela v Horním Maršově. Dvěstěpadesát metrů dlouhý svah je příznivý především pro začínající lyžaře a pro děti, které se snadno naučí jezdit na provázkovém vleku. Lyžuje se od rána do setmění s polední přestávkou. Majitel vleku Vladimír Souček pro vás připravil i půjčovnu lyží. Nejsnadnější přístup je k Dášenci od novogotického kostela u hlavní silnice.

Lyžařský vlek Herta v Dolních Lysečínách je v údolíčku se severním svahem přímo proti stejnojmennému pensionu. Na 300 metrovém vleku se jezdí denně od 9 do 16 hodin s hodinovou polední přestávkou.

Vlek U celnice najdete v Horních Albečích u hotelu Stará celnice. Sjezdovka je dlouhá přes 320 metrů a díky východní expozici a nadmořské výšce je nejlépe vysněžená mezi uvedenými maršovskými vleky s veřejným provozem. Přimo pod svahem je i odstavná plocha pro automobily.

Náročnější lyžaři se za 15 minut dostanou z Horního Maršova autobusem do Pece pod Sněžkou. Od autobusového nádraží můžete vyjet příbližovacím vlekem na Stráž a pohodlně bez chůze sjet k dolní stanici lyžařského vleku Javor v areálu SKI Pec.

MARŠOVSKÁ OKRESNÍ NEMOCNICE

Lepší místo pro stavbu nemocnice snad ani nemohli vybrat. Celý den sem svítí sluníčko a je odtud překrásný pohled na Světlou a Starou horu. O stavbě rozhodlo a peníze uvolnilo v roce 1906 okresní zastupitelstvo se sídlem v Horním Maršově. Soudní okres Maršov zahrnoval východokrkonoské obce a jejich občanům byla nemocnice určena. Hlavní budovu s členěnou secesní fasádou a dva samostatné pavilony s plicním a infekčním oddělením postavili za dva roky. Nad hlavním vchodem byl ve fasádě nápis: „Okresní nemocnice hraběnky Emmy Czerninové“. Manželka majitele maršovského panství se o stavbu výrazně přičinila, ale jejího dokončení v roce 1908 se nedočkala.

Prvním a do konce roku 1925 jediným lékařem tu byl Dr. Wenzel Lahmer. Měl titul okresní lékař a byl od konce 19. století pro nejméně pět tisíc obyvatel v obcích Maršov III. a IV., Temný Důl, Albečiny, Lysečiny, Suchý Důl, Pec a Velká i Malá Úpa po třicet let jediným lékařem. K pacientům od Maršova až po poslední chalupy v Modrém dole chodil většinou pěšky. V nemocnici s 80 lůžky mu pomáhalo šest sester z Řádu sv. Hedviky. Prvního ledna v roce 1926 nastoupil nový lékař, pozdější primář Walter Ferbas. Za něho došlo k velkému pokroku v rozsahu poskytovaných ošetření a operací. Přibylí další lékaři i řádové sestry. Nemocnice nestačila pojmout všechny pacienty a byla v roce 1937 zvýšena o jedno patro a celkově modernizována. Ještě po roce 1945 měla chirurgii, internu, porodnici, v pavilonech umístěné infekční a plicní oddělení. V nemocnici byl nový personál, protože němečtí lékaři i většina sester byla po válce ze Sudet vystěhována. Maršovská nemocnice měla štěstí, když sem přišel schopný primář a chirurg Jan Kebort. Plný rozsah služeb udržel až do roku 1951. Pro novou vládu byl politicky nepřijatelný, a aby ho zbavili primariátu, udělali z maršovské nemocnice plicní sanatorium. Od té doby se v Horním Maršově nerodí děti a úrazy z hor vozí sanitky až do Trutnova, kam dojíždějí k odborným vyšetřením všichni zdejší lidé i sezónní hosté.

Maršovská nemocnice před přestavbou v roce 1937.

Stavební podobu z přestavby před šedesáti lety si nemocnice uchovala dodnes, ale naplní a významem pro úpské údolí je na nule. Maršovská radnice, která je nyní majitelem prázdného areálu, hledá investora na společné, nejlépe zdravotnické využití. Současně zpracovává ekonomicko stavební studii pro přestavbu areálu na byty. Takovou akci by radnice podnikla se stavebně investičním partnerem. Po skutečném prodeji maršovského zámku se obci uvolnily ruce a může hledat optimální řešení.

V zimě se jezdí do Pece pod Sněžkou hlavně lyžovat. Když přijedete bez lyžařského vybavení, můžete si je půjčit. V centru města nebo přímo u lyžařského areálu je několik půjčoven sjezdových lyží, běžek, snowboardů a saní. V lyžařských školách se učí lyžovat děti i dospělí. Cizinci si mohou najmout německy nebo anglicky mluvícího instruktora. Zajímavé je večerní lyžování. Dva osvětlené svahy jsou v hlavním lyžařském areálu (str. 16), mírnou osvětlenou sjezdovku najdete v centru Pece na Velké Pláni. Ve městě a blízkém okolí můžete využít celou řadu nelyžařských aktivit (str. 22), kterými se zabavíte při špatném počasí, večer, a nebo kdykoli lyžovat nechcete. I přesto, že je příroda Krkonošského národního parku přikryta sněhem, můžete lecos poznat v Ekologickém muzeu při vstupu do Obřího dolu. Dvoukilometrová údolní cesta ke kapličce v Obřím dole je i v zimě krásnou pěší vycházkou. Ještě klidnější cesta vede přes Chaloupky na Jelení louky, hezká je Stará cesta mezi Pecí a Velkou Úpou.

Ve městě u parkoviště Zelený Potok najdete stanici Horské služby (telefon 2233, 0603496981), kde jsou k dispozici údaje o nebezpečných a uzavřených cestách, popřípadě o zhoršeném počasí na hřebenech hor. Čerstvé zprávy vydává Horská služba denně po půl osmé ráno. Dříve vyhlášovala zákaz hřebenových túr, nyní je hostům „jen“ nedoporučuje. Berte i takovou výzvu velmi vážně. Nejvíce těžkých úrazů je v době, kdy se krkonošské hřebeny přemění na ledové hory. Nenechte se zmást krásným jasným počasím, kluzké svahy například v oblasti Sněžky jsou v takovém období nebezpečné.

Parkovacích míst je ve městě dostatek, pouze ve špičce kolem Silvestra a během únorových prázdnin se parkoviště zaplní zcela. Potom policie uzavírá údolí Zeleného Potoka a automobily zůstávají odstaveny na krajnicích státní silnice před vjezdem do centra Pece pod Sněžkou. Vždy večer se několik míst uvolní a proto si můžete přeparkovat na střežené parkoviště. Hlavně nenechávejte svůj vůz mimo určené plochy. Pro zajištění průjezdu provozních vozidel při čištění silnic od sněhu, musí městská policie neukázněné řidiče postihovat.

Z Pece do Špindlu. Nejsnadnější letní cesta spojující dvě turistická centra vede z Pece přes Richterovy boudy, Výrovku, Dlouhým dolem do Svatého Petra a dále do Špindlerova Mlýna. Větší část zimy bývá Dlouhý důl uzavřen kvůli nebezpečí lavin nebo kluzké ledové kůře a proto nejnárodnější zimní cestu najdete na úplně druhé straně obou horských měst. Ta jsou spojena upravovanou trasou po úbočí Liščí hory, přes Zadní Rennerovky, Klínové boudy a Pláň. Cesta nejde přes hřebeny a je proto průjezdná téměř za každého počasí. Sněžná rolba z lyžařského areálu SKI Pec upravuje pravidelně stopu od horní stanice vleku Zahradky k Lesní boudě, kde se uhybá doleva. Také u Tetřevích bud se nezajíždí až k velikému stejnojmennému hotelu, ale zahne ostře doprava na dlouhou lesní svážnici protínající po vrstevnici prudký jihozápadní svah Liščí hory. Tady bývá velmi pěkné svezení, pokud ovšem nefouká vítr a nedělají se závěje. Po čtyřech kilometrech pohody začíná nejtěžší úsek přejezdu, protože cesta stoupá doprava na Zadní Rennerovky. Nahoře na Klínových boudách, kam dojedete přímo z Rennerovek nebo vrchem přes Bufet Na rozcestí, se musíte rozhodnout, zda sjedete přes louky nebo pojedete vrchem kolem Stohu. Druhá cesta je delší, ale zajímavější i bezpečnější. Běžecké stopy v této části hor upravuje společnost SKI areál Špindlerův Mlýn. Nejhezčí sjezd do Svatého Petra je po pozvolné se svažující cestě na křižovatku U Krásné Pláně a dál po Dřevařské cestě. I v opačném směru je cesta zvládnutelná pohodlně za slabý půlden.

Přes Václavák na Světlou horu vede další upravovaná lyžařská cesta z horní části areálu SKI Pec. Od horní stanice vleku Zahradky, Javor nebo Vysoký Svah vystoupáte mírným svahem na Lučiny. Tudy vede z Pece hlavní cesta na Černou horu. Kilometr za znovu otevřenou Kolínskou boudou končí rolbou upravovaný úsek z pecké strany. Ovšem na lyžích projedete a od nedalekého Václaváku jsou cesty opět upravované, tentokrát rolbou z Janských Lázní. Na Václaváku, jak se už dlouho říká rovnému místu pod Černou horou, odbočte doprava na širokou lesní svážnici. Pohodlně sjedete k Pěticestí, kde se dáte doprava po úbočí Světlé hory. Zdejší partie jsou jedny z nejkrásnějších upravovaných běžeckých tras ve východních Krkonoších. Z nejvyššího bodu, kterému se říká Signál se můžete vrátit a spodní cestou jet přes Valšovy, kde je horská farma Sosna - prodávají tu domácí jogurty a další mléčné výrobky (v pondělí bývá zavřeno) a zakončit můžete okruh výstupem přes Thammovy boudy na Pěticestí nebo přímo ke Kolínské boudě. Ze Signálu můžete sjet i do Horního Maršova (též str. 10) či Temného Dolu, nebo objet celou Světlou horu po upraveném okruhu po cestě T (Téveg) přes Velké Pardubické boudy zpět na Václavák. Upravované lyžařské trasy na Černé a Světlé hoře jsou označeny duralovými směrůvkami s kilometráží.

Přes Luční sedlo vede nejtěžší lyžařská trasa v Peci pod Sněžkou. Vždyť od Hospody Na Peci je to do sedla 755 výškových metrů. Cesta prochází nejzajímavějšími zimními terény Krkonoš. K Výrovce můžete vystoupat nejrychleji přes Richterovy boudy, nebo okruhem přes Liščí horu či poměrně příkrou lesní cestičkou přes Severku a bufet Na rozcestí. Já vás pozvu k výstupu po svazích Studniční hory. Bude-li zrovna v době vaší návštěvy hodně sněhu, informujte se na Horské službě, není-li cesta Modrým dolem kvůli nebezpečí lavin uzavřena. Je-li sněhu naopak málo, Správa KRNAP trasu uzavře pro možné poškození přírody. Pak musíte zvolit jednu z uvedených tradičních nástupových cest. Až si přečtete následující povídání, určitě vás nenapadne vydat se na tuto túru za nejistého počasí.

Výstup začnete u kapličky v centru Pece pod Sněžkou. Na konci parkoviště (P3) odbočte doleva na červeně značenou cestu vedoucí hustým lesem přes samotu Milíře do osady Modrý Důl, kterou tvoří několik původních krkonošských chalup. Za velikou loukou pokračuje výstup lesem. Až tady bývá umístěna uzavírací tabule v případě hrožících lavin či naopak nedostatku sněhu na zimní cestě. Horní část Modrého dolu je pro ochranu vzácných rostlin v létě uzavřena, proto se sem dostaneme jen na běžkách.

Dalším chalupám se říká Studniční domky, protože stojí na svahu druhé nejvyšší krkonošské hory. Stopa bývá prošlapaná po celou zimu. Předposlední chalupa až nahoře u lavinového pole patří trutnovskému gymnáziu a studenti sem jezdí často. Děvín, jak se jmenuje původně letní bouda dříve užívaná k sušení sena a pastvě dobytka, je již desítky let místem setkávání mladých lidí. Poznal jsem jich několik a vím, že starost o tuhle chalupu ovlivnila jejich vztah k horám a možná i způsob života. Není divu, že sem třeba Víta, Taťka, Nácek, Steve, Havec, Tony, Zajda a mnoho dalších jezdí i po dokončení studia.

Spěchejte dál, výstup je ještě dlouhý. Jen kus za lavinovým polem vystoupíte nad horní hranici lesa a otevrou se vám první krásné výhledy. V létě je tu porost kleče, ale ta je nyní přitlačena až dvoumetrovou vrstvou sněhu k zemi. Je-li zima chudá na sníh, musí ochráněná cesta právě kvůli úseku před Výrovkou uzavřít. Vaše běžky by poškodily kůru a letorosty kosodřeviny.

Bouda Výrovka je známým místem s dobrým občerstvením a slušnou obsluhou. Z křižovatky pěti cest se vydejte k Luční boudě. Při dlouhém výstupu se pobavíte pohledem na protijedoucí běžkaře, kteří se snaží udržet rovnováhu na hodně šikmém svahu. Ale pomyslete, že se tudy můžete za chvíli také vracet. Nejtěžší je sjezd na přemrzlém sněhu při silném větru. A v sedle Luční hory někdy fouká hodně. Český polárník Josef Sekyra právě u sedla Luční hory založil ve spolupráci se Správou Krkonošského národního parku malou výzkumnou stanici. Měřením zjistil, že tudy proudí nejsilnější a nejstudenější severní větry v Krkonoších. Při rychlosti větru 150 kilometrů za hodinu klesá teplota na mínus 30 stupňů Celsia. Podrobněji o stanici píšeme na straně 18.

Jednou tady v rolbě zamrzl během jízdy benzin a řidič musel jen v košili odlézt po čtyřech k Luční boudě. Také vzpomínám na smutné vyprávění Herberta Bergera z Richterových bud. Koncem dubna v roce 1986 přišla po několika teplých dnech

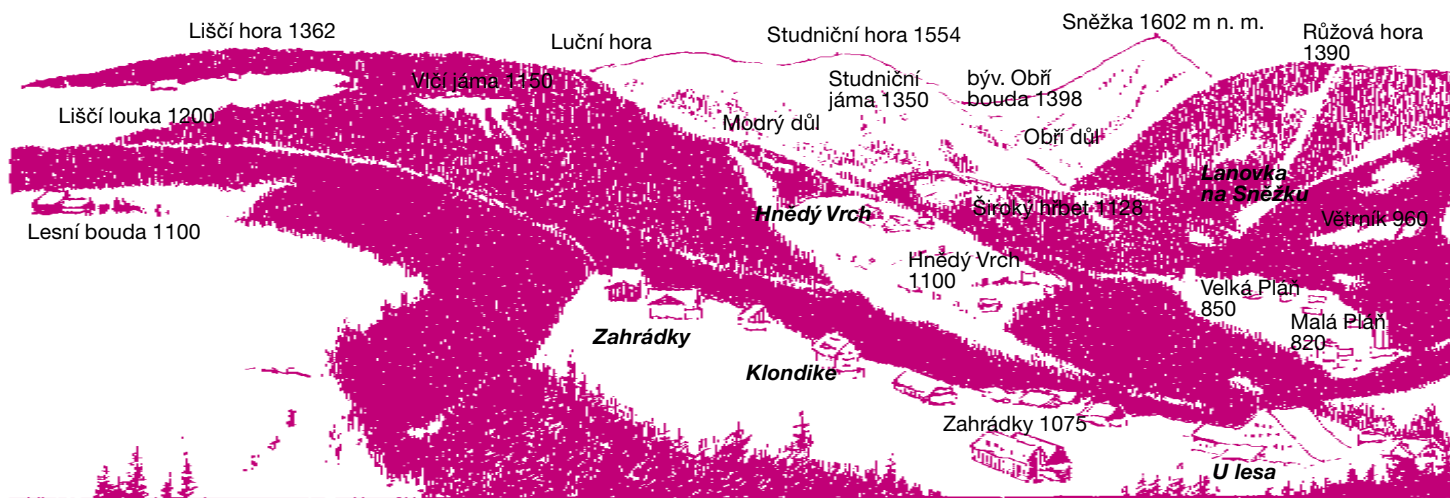
silná vánice a zastihla tažné ptáky nad hlavním krkonošským hřebenem. Herbert byl tehdy vedoucím na Luční boudě a když projížděl rolbou přes sedlo, uviděl pěnkavy, červenky, králíčky, čížky, drozdy a jiné ptáky zaživa pohřbené pod ledovou kůrou. Když sem druhý den po bouři dorazil, lišky, krkavci a vrány dojídeli poslední zbytky velké hostiny.

Kaplička v sedle Luční hory připomíná, že tady v zimě umírali i lidé. Popud ke stavbě dalo jiné neštěstí. V roce 1798 se vracel s dřevem naloženými rohačkami majitel Luční boudy Wenzel Renner. Vezl topivo až od Lahrových bud a po zdolání výstupu od Výrovky byl velmi unaven. Jakmile se rozjel ze sedla k Luční boudě, nezvládl saně, náklad se na něho převrhl a horala zabil. Rennerova kaplička se stala nejen stánkem božím, ale i útočištěm poutníků na jednom z nejstudenějších míst Krkonoš. Na fotografii asi z roku 1920 je vidět již jen zbytek zdi.

Jiné neštěstí podnítilo stavbu nové, dodnes zachované kaple. 15. března v roce 1925 stoupal od Výrovky k Luční boudě železniční inspektor Fritz Fink z Hirschbergu (Jelenia Góra) s manželkou a dalším mužem. Těsně pod sedlem je potkal zdatný turista a lyžař Quido Rotter, továrník z Vrchlabí. Inspektor Fink byl zcela vysílený a Rotter trojici radil, aby se vrátila na Výrovku. Ovšem manželka zavelela k dalšímu pochodu k Luční boudě. Rotter si uvědomil vážnost situace a na lyžích dojel na Luční boudu pro pomoc. Záchranáři našli všechny tři hosty ze Slezska zhroutené v sedle. Nejprve pomohli do boudy manželce a druhému muži, inspektora při dalším návratu již nenašli. Teprve druhý den objevili jeho zaváté tělo kousek od ruin kapličky.

Smrt turisty přiměla Německý krkonošský spolek postavit v sedle Luční hory novou stavbu. Byla dokončena na podzim v roce 1927. Opět slouží jako úkryt turistům hlavně při letních bouřkách. Po roce 1950 byla kaplička odsvěcena a před pustnutím ji v roce 1956 zachránil nápad zřídit v ní památník obětem Krkonoš. Na stěnách upevněné tabulky se jmény připomínají poutníky, které potkal stejný osud jako inspektora z Jelení Góry. V zimě je kaple obalená mohutnou námrazou uzavřena. Přesto je při špatné viditelnosti dobrým orientačním bodem. Za pěkného počasí je odtud z výšky 1510 metrů jeden z nejkrásnějších výhledů v Krkonoších, srovnatelný s pohledy ze Sněžky. Na severu vás vítá rozsáhlá Bílá louka s Luční boudou. Při rychlém sjezdu možná přehlédnete mezi tyčovým značením kovaný Rennerův kříž. Tady 11. dubna v roce 1868 ve vánici zabloudil a zmrzl dřívější majitel Luční boudy Jacob Renner. V boudě se narodil a prožil celý život. V osudný den mu ke dveřím chybělo sotva 400 kroků.

V bufetu nebo restauraci Luční boudy budete mít dost času rozmyslet si další cestu. Do Pece můžete jet zpět kolem Výrovky a přes Liščí horu. Není odtud daleko ani vrchol Sněžky, ale tam se vydejte, jen když není povrch zledovatělý. Od Slezského domu na Sněžku a k Růžové hoře ponese tebe běžky v ruce. Další sjezd přes Růžohorky, Portášky a boudu Janu do Velké Úpy je snadný. Se sestupem Obřím dolem v zimě nepočítejte. Od Luční boudy vede zimní cesta přes Čertovu louku a Malý Šišák na Špindlerovku s možným sjezdem do Špindlerova Mlýna. Abyste se mohli ještě týž den vrátit přes hory do Pece, musíte vyrazit ráno velmi brzy a spěchat. Ale takový okruh je už super túra.

PANORAMATICKÁ KAMERA

Novinkou letošní lyžařské sezóny je zásadní vylepšení informačního systému. Jedno z nejznámějších českých lyžařských a turistických středisek Pec pod Sněžkou se spolu s dalšími šesti lyžařskými areály a firmou Sitour, spojilo do projektu Panoramatická kamera. Od 1. ledna 1998 je denně po celý rok mezi 7.30 a 8.00 hodinou ranní na televizním kanále ČT2 vysílán přímý přenos z Pece pod Sněžkou a dalších středisek. Podle záběrů na kopce a sjezdovky se můžete rozhodnout, zda se vydáte do hor a kde budete lyžovat. Z titulků se dozvíte aktuální počasí, výšku sněhové pokrývky na sjezdovkách, rychlost větru a zprávy o provozu lyžařského areálu SKI Pec i pořádaných akcích. Během půlhodinové relace se záběry s titulky z každého střediska zopakují sedmkrát.

V Peci pod Sněžkou je kamera umístěna nad Zahrádkami na nové vysoké věži sloužící přenosu signálu mobilních telefonů Eurotel. Odtud kamera nejprve snímá celkové panorama Pece pod Sněžkou od Portásek přes Růžovou horu a Sněžku, Studniční a Luční horu až k Liščí hoře. Poté se kamera skloní a snímá jednotlivé sjezdovky v lyžařském areálu SKI Pec. Tak sami posoudíte aktuální stav sjezdovek, počasí, viditelnost a další podmínky pro lyžování i túry na hřebeny Krkonoš. Při sledování panoramatické kamery brzy poznáte, že především při zimním inverzním počasí, kdy se ve městech dusíte smogem, je u nás na horách krásně.

Zdejší panoramatickou kameru spolu se SKI Pec provozuje firma Sitour, která už dříve v celém lyžařském areálu vybudovala fungující místní informační systém a v centru města elektronický informátor volného ubytování. Sitour s rakouskou televizní společností ORF stojí také u zrodu nového televizního kanálu TW-1 (Tourist - Weather 1), který od 1. 1. 1998 vysílá informace o počasí a turistických regionech z celé Evropy. Firma počítá se začleněním panoramatické kamery krkonošských středisek do tohoto vysílání.

Jiným místem, kde můžete získat zprávy o Peci pod Sněžkou a lyžování je počítačová síť Internet. Pod souborem www.krkonose-net.cz/pec najdete průběžně aktualizované informace.

Lyžařský areál SKI Pec patří mezi nejlepší lyžařské sjezdové terény v České republice. Jízdenky na vleky jsou ze čtyř velkých krkonošských lyžařských středisek v Peci pod Sněžkou nejlevnější. Jedenáct vleků o celkové délce téměř

7500 metrů přepraví 8100 lyžařů za hodinu. Různě náročné a dlouhé sjezdovky jsou před každodenním provozem perfektně upraveny třemi moderními rolbami. V lyžařském areálu je odbavovací systém s magnetickými kartami, který umožňuje volbu různých druhů jízdenek a zároveň lyžování na kterémkoli zdejším vleku. Ceny hlavních tarifů zůstaly stejné, jako v minulé sezóně. Pro večerní lyžování s umělým osvětlením, které je v ceně denní jízdenky, jsou v provozu vleky Zahrádky III a ESO na Vysokém Svahu, podle zájmu až do 21 hodin. Spojovací cesty mezi jednotlivými sjezdovkami byly před letošní sezónou vylepšeny. Tratě jsou založeny na udržovaných loukách, proto k bezpečnému provozu v Peci pod Sněžkou stačí i malá vrstva sněhu. Například v minulé, na sních velmi chudé zimě, byl vlek na Zahrádky v provozu od 14. 12. do 27. 4., celkem 134 dní.

V areálu najdete úschovnu zavazadel a lyží, veřejné záchody, skiservis a půjčovny lyží, rychlá občerstvení i restaurace. Všechny sjezdovky jsou při provozu vleků pod dohledem Horské služby (tel. v Peci 2233). V celém areálu je dobrý signál mobilních telefonů sítě Paegas a Eurotel.

1 Javor I - samoobslužný vlek s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 1019 m, převýšení 246 m, kapacita 900 osob/hod., středně náročná sjezdovka

2 Javor II - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, kap. 560 os.

3 Hnědý Vrch - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, délka 1194 m, převýšení 315 m, kap. 1100 os., středně náročná sjezdovka

4 Vysoký Svah (Smrk) - vlek s obsluhou, unašeče pro dva lyžaře, délka 812 m, převýšení 150 m, kap. 870 os., snadná sjezdovka

5 Zahrádky I - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, délka 895 m, převýšení 225 m, kap. 670 os., středně náročná sjezdovka

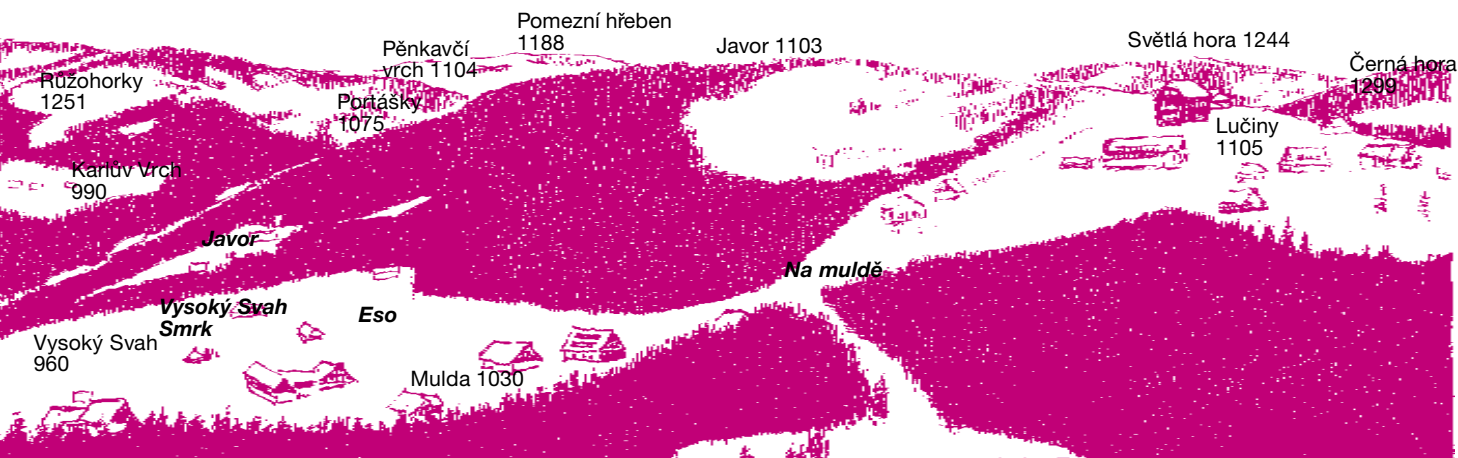
6 Zahrádky II - samoobslužný vlek s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 380 m, převýšení 80m, kap. 560 os., středně náročná sjezdovka

7,8 Klondike I a II - samoobslužné vleky s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 360 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka

9 Zahrádky III (U lesa) - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 350 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka, večerní lyžování

10 Na muldě - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 550 m, převýšení 100 m, kapacita 800 os., středně náročná sjezdovka.

11/ ESO - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 320 m, převýšení 115 m, kapacita 620 os., středně náročná sjezdovka, večerní lyžování.

 Fitness		Hlavní sezóna 24. 12. 1997 - 13. 4. 1998		Mimo sezóna 15. 11. 1997 - 23. 12. 1997 14. 4. 1998 - 27. 4. 1998	
		dospělí	děti	dospělí	děti
1 jízda		40	40	40	40
dop. 9 - 13 hod.		200	150	150	100
od 11 hod.		260	180	230	150
od 12 hod.		230	160	200	130
od 13 hod.		210	140	180	120
od 14 hod.		190	130	160	110
večer 16-21 hod.		120	100	120	100
1 den		300	200	270	170
2 dny		560	330	460	260
3 dny	1 x	800	460	640	350
4 dny	1 x	1030	590	810	440
5 dnů	1 x	1240	700	970	510
6 dnů	2 x	1400	790	1110	580
7 dnů	2 x	1550	880	1240	640
5 ze 6	1 x	1300	760	1030	570
6 ze 7	1 x	1460	850	1170	640
14 ze sezóny		3000	1500	3000	1500
sezóna foto		6000	4000	6000	4000

Poznámka: Ceny v Kč, děti do 10 let. Možnost zakoupení jízdenky na kterýkoliv den (předprodej). Návštěva Fitness firmy TOKO v ceně již od třídní jízdenky s 25% slevou na saunu.

Pokladny jsou otevřeny 15 minut před zahájením provozu, na sezónní skipas potřebujete vlastní fotografii, provozovatel vleků si vyhrazuje právo uzavřít vlek a sjezdovky při provozních poruchách, nadměrné rychlosti větru, výpadku elektřiny a podobně (v těchto případech nevzniká právo na vrácení jízdného). Zákaz lyžování mimo upravené sjezdovky není svévolným omezením lyžařů, ale nezbytným opatřením pro obnovu lesa v okolí sjezdovek (především na Javoru a Hnědém Vrchu).

SKI Pec a.s., Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, ředitel František Vámbra, tel. informace (0439) 96 2380, vedení areálu 96 2475, 2385, fax 96 2498, provozní doba 9 - 16 hodin, od 15.2.1995 do 16.30.

PARKOVIŠTĚ V PECI POD SNĚŽKOU

Na všech třech veřejných parkovištích v Peci pod Sněžkou chrání váš vůz uzavřený závorový systém s nepřetržitou obsluhou. Parkoviště ve Velké Úpě (P2, tel. 96-2156), v samotné Peci u kapličky (P3, tel. 2079) a na Zeleném Potoce (P4, tel. 2158) mají celkovou zimní kapacitu 1000 vozidel. Autobusy mohou parkovat pouze na parkovišti u kapličky, které v zimě slouží především ubytovaným hostům. Zelený potok více využívají denní návštěvníci, kteří přijeli lyžovat do areálu SKI Pec.

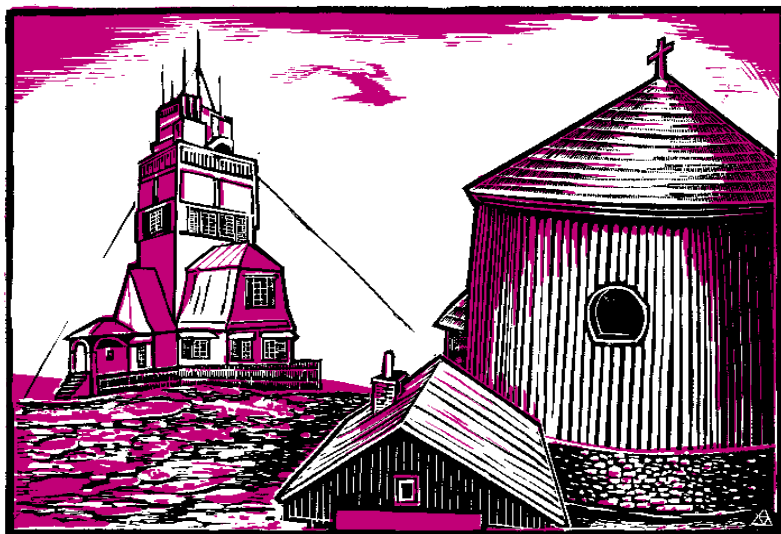
Odbavování na všech třech parkovištích je napojeno na počítač. Před vjezdovou závorou zmáčknete tlačítko na výdejním stojanu. Vydaný lístek s vyznačeným datem, časem i místem parkování dobře uschovejte. Z parkoviště vede jediný výjezd přes odbavovací závoru, u které vám obsluha na základě předloženého parkovacího lístku vydá pro proplacení počítačem vystavený řádný daňový doklad. Zaplatíte za každou započatou hodinu podle ceníku parkovného:

1 hodina 20 Kč 2 hodiny 50 Kč 3 hodiny 80 Kč
 4 hodiny 90 Kč 5 hodin 100 Kč 6 hodin 110 Kč
 7 hodin 120 Kč 8 hodin 130 Kč každá další hodina stojí 2 Kč.

Závorový systém na parkovištích umožňuje v zimě i nezbytné krátkodobé uzavření parkovišť, pokud je nutné z plochy uklidit napadaný sníh. Na parkovištích jsou i veřejné toalety a telefonní automaty na magnetické karty. Místní veřejné telefony jsou i u obsluhy parkoviště za paušální poplatek 5 korun. S pracovníky na parkovištích se většinou domluvíte i němoucky. Pomohou vám s orientací i telefonním číslem hledané boudy. Po celou dobu parkování je vaše auto pojištěno proti krádeži i poškození.

Parkoviště provozuje společnost O.K.Služby, která zajišťuje i odvoz komunálního odpadu pro boudaře. K tomu slouží na parkovištích prodávané velké plastové pytle s označením firmy a pořadovým číslem. V ceně 35 Kč je i odvoz pytlů na skládku. Pytle se sbírají dopoledne na hlavní komunikaci každý pracovní den. O.K.Služby prosí své zákazníky, aby pytle neskládali na cestu od pátečního odpoledne do neděle. Společnost provozuje i nákladní dopravu a provádí malou stavební činnost, především opravu komunikací, odstavňích ploch i vodních toků.

O.K.Služby Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, ředitel Jiří Šteiner, tel., fax (0439) 96 2159, parkovací služby, nákladní doprava, stavební činnost, sběr prádla.

Počasí je moc důležitá věc. Někdy nám udělá čáru přes rozpočet, může nás dostat do úzkých, jindy vykouzlí krásný den. Vědět, jak bude zítra je velkou výhodou, při horských túrách to platí dvojnásob. Pro sestavování předpovědi i zaznamenání extrémních hodnot slouží ve východních Krkonoších dvě meteorologické stanice. Drsné klima na vrcholu Sněžky bylo velkou výzvou pro zřízení stálé stanice. Měřilo se tu již v první polovině 19. století, kdy improvizovanou meteorologickou stanicí byla kaple sv. Vavřince. Pravidelné měření začalo v roce 1880 v Pruské boudě. Díky tomu je zaznamenán průběh srážek v červenci 1897, které způsobily v Krkonoších i v podhůří obrovské škody. Pravá „časohlídká“, jak se tehdy meteorologické stanici říkalo, vznikla v roce 1900. Dřevěná stavba s vysokou věží, jak ji na linorytu zachytil Stanislav Špelda, byla dlouhých 90 let nejvýraznějším prvkem siluety Sněžky. Stěny pokrývaly malé dřevěné šupiny, velmi podobné těm, které známe z vikingského kostela Wang. Obě stavby stojí v katastru obce Karpacz a je možné, že se stavitelé věže na Sněžce krásným kostelem inspirovali. Měřicí přístroje byly vysoko nad zemí na střešní zahrádce. Stabilitu vysokého domu proti silnému větru zajišťovala ocelová lana zakotvená do skalního podloží. Vždyť prkna, plechy a další části strhané vichřicemi z objektů na Sněžce jsou k nalezení v kilometrovém okruhu. V roce 1990 byla dřevěná stavba rozebrána a svezena do údolí. Bohužel se nezdařil plán, památku znovu postavit v Karpaczi.

V roce 1976 se meteorologové přestěhovali do nové Polské boudy. Pozorovatelná s měřicími přístroji je v nejvyšším talíři, jak se třem kruhovým stavbám říká. V prostřední části je zázemí pro posádku a dokonce i chemická laboratoř pro sledování znečištění ovzduší. Složení vzduchu je měřeno nepřetržitě, vzorky srážek se analyzují v pravidelných intervalech. Každou hodinu meteorologové hlásí údaje vysílačkou do Jelení Góry odkud se dostávají přes Varšavu do celoevropské sítě dat o počasí. Na Sněžce můžete meteorologickou stanicí poznat částečně i zevnitř. Přístupná je malá expozice dokumentující přírodní poměry na Sněžce a výstavbu stanice v letech 1967 až 1975. Výstavu doplňují historické měřicí přístroje. Dostanete se sem za mírný poplatek

z hlavní haly, která odděluje stanici od restaurace. Celých 118 let provozují meteorologickou stanicí na Sněžce naši severní sousedé. Po druhé světové válce, kdy území připadlo Polsku, se česká strana snažila „posunout meze“ a stanici získat, ale staletá hranice zůstala na svém místě. Polští meteorologové se střídají v týdenních cyklech a ve službě jsou vždy dva, aby zvládli nepřetržitý provoz. Obyvatele nejvyššího místa Krkonoš můžete vidět, když v každou celou hodinu vystupují na střešní zahrádku odečíst z přístrojů hodnoty.

Od roku 1989 je v provozu nová meteorologická stanice mezi Zeleným Potokem a Malou Plání v Peci pod Sněžkou. Stavbu ve tvaru houby poznáte snadno. Pozorovatelná je v prosklené části domu v nadmořské výšce 820 metrů. Každou hodinu odtud odchází dálkopis s údaji o teplotě, tlaku, rychlosti a směru větru, srážkách a oblačnosti. Nově se průběžně měří i radioaktivita. Třikrát

denně obsluha hlásí sluneční svit, výpar a vlhkost půdy. Údaje odeslané do centra v Praze - Komořanech slouží k sestavování předpovědních map a také k řízení letecké dopravy. Hlavně proto je na stanici největší vzrušení při bouřce, kdy se měří nejvíce údajů a ihned se hlásí do ústředí. V Peci pod Sněžkou mají jeden problém. Zprávy o počasí slouží i jako objektivní a čerstvé informace z nejoblíbenějších českých hor. Důležitým údajem pro návštěvníky je výška sněhové pokrývky. A právě tento ukazatel je často zkreslován nešťastným umístěním stanice na jižně exponovaný svah. Na jaře se stává, že „na měrné tyči nemáme vůbec nic“, jak říkají kluci z meteorologické stanice, a přitom na 200 metrů vzdálené sjezdovce Javor je 60 centimetrů ujetého sněhu. Aby nezkrusovali skutečný stav, odečítají výšku sněhu u služebny Horské služby, která stojí na rovině jen kousek odtud. Nejčastěji jsou meteorologické stanice připomínány, když zaznamenají extrémní hodnoty. Za krátkou historii měření v Peci není takových hodnot mnoho, ale 133,3 milimetrů srážek za den 6. července 1997 je údaj velmi mimořádný.

Povětrnost sledují i na dalších místech. Přístroje u Rýchorské boudy v péči Správy KRNAP měří mimo jiné i znečištění ovzduší imisemi. Horská služba hlásí výšku sněhu u Luční a Labské boudy. Jen výjimečně je někde jinde v České republice více sněhu než tady. Zajímavá je práce výzkumné stanice polárníka Josefa Sekyry poblíž sedla Luční hory. Vedle měření svahových a půdních pohybů, vlivu sněhu na zachumelené organismy, posun kamenných moří i tvorby lavin s kolegy zaznamenává povětrnostní údaje. Jejich měření dokazuje, že na hřebenech převládají severní větry, nikoli západní, jak se tvrdilo dříve. Krkonoše jsou první překážkou, kterou musí zimní arktické proudění na cestě k jihu překonat. V tu dobu přes hřebeny fíčí vítr rychlostí až 150 kilometrů za hodinu a teplota se blíží k mínus třiceti stupňům Celsia. Dva metry vysoká mobilní stanice bývá v zimě celá pod metrovou vrstvou sněhu, takže v ní je teplo. Zato při měření na povrchu jsou vědci někdy uvázaní na laně, aby je neodnesl vítr. Všechny údaje dokládají skutečnost, že hřebeny Krkonoš jsou i přes svou nevelkou nadmořskou výšku jedním z nejdrsnějších míst v Evropě.

Na rozmezí čtyř horských katastrů Černého Dolu, Janských Lázní, Velké Úpy a Pece pod Sněžkou najdete velkou louku s několika typickými krkonošskými boudami. Když se tu počátkem 17. století usadili alpští dřevaři z první krkonošské generace, jistě netušili, že se za 300 let jejich louky stanou turisticky zajímavou lokalitou. Místo pojmenovali Bodenwiese a když tu postavili chalupy a začali chovat dobytek vzniklo jméno Bodenwiesenbauden. Volně přeloženo to znamená boudy na zatravněné půdě. Časem se německé jméno komolilo i na Bohnwiesbauden. Česky se místu dlouho říkalo Bodenvíska a po roce 1918 vznikl „překlad“ Bobí louky a Bobí boudy. Po druhé světové válce konečně někdo rozumný, snad to byl pecký kronikář Josef Šourek kdo zjistil, že tu nejsou žádné boby ani bobky a místo pojmenoval velmi přiléhavě Lučiny.

Dřevěné chalupy s chlévem a velkou půdou na seno se už od konce 19. století přeměňovaly na pensiony a dokonce horské hotely. Rovina mezi Černou a Liščí horou se zaplnila dalšími novými domy. Hlavním problémem Lučin byl nedostatek pitné vody. Boudaři ji sem přivedli až z Liščí hory. Vodovod funguje dodnes. Když prvorepublikový majitel nové Bobí boudy Karel Smolík vzpomínal na staré časy, uvedl malý příklad dřívějších služeb. Pravidelně pro hosty objednával jako specialitu francouzské sýry. Zvedl telefon, v Paříži objednal vybrané lahůdky a šel říci kočmu, aby hned zítra ráno zapřáhl, že musí dojet k vlaku do Svobody nad Úpou sýry vyzvednout. Cesta ze Svobody na Lučiny byla nejpomalejší částí dopravy celé zásilky.

Po druhé světové válce většinu bud na Lučinách získaly do své péče odbory a pod heslem „Hory patří pracujícím“ sem dlouhé roky jezdily tisíce lidí z celé republiky. Na tom nebylo nic špatného, naopak mnoho hostů se sem rádo vrací dodnes. Jenže pod odborovou péčí se zdejší boudy nerozvíjely, naopak zchátraly a chátrají dál. O tom svědčí dříve výstavné pensiony na Lučinách - Oddech, Lidická, Bobí bouda. Naštěstí se některé zprivatizované objekty vrací zpět do života. Příkladem na Lučinách je právě otevřená Kolínská bouda. Kolem ní procházíte nebo projíždíte na běžkách při cestě na Černou horu.

Přes Lučiny vede hlavní turistická trasa spojující horní stanici kabinkové lanovky na Černé hoře s Pecí pod Sněžkou. Méně frekventovaná cesta stoupá k Lučinám z Černého Dolu. Moc hezká cesta sem vede z Pece od dolní stanice lyžařského vleku Javor, kolem Pecké a Úpské Samoty, přes Javoří a Věbrovy boudy. Po většinu zimy je projetá rolbou a je i nejsnadnějším sjezdem na běžkách z oblasti Černé a Liščí hory do Pece pod Sněžkou. Zpět jedete v klidu mezi lesy s pěknými výhledy na okolní hory a před závěrečným sjezdem i na centrum Pece pod Sněžkou.

HORSKÁ BOUDA SLOVANKA

Na Slovance mají pěknou tradici. Když sem do 1100 metrů nad mořem při sobotním střídání hostů dorazíte, dostanete horkou přesnídávkovou polévku nebo krkonošské kyselo a k tomu domácí, na boudě pečené housky. Tím se po cestě srovnáte a víte, že o vás bude během týdenního pobytu dobře postaráno. V rodinném podniku Duškových, kteří jsou na Slovance již patnáct let, jsou výborná kuchyně a čistota na prvním místě. Poznejte to i neubytovaní hosté, protože na Slovance je denně od 10 do 15 hodin otevřena restaurace. Kromě klasických českých jídel si můžete objednat minutku, pohár se zmrzlinou nebo točené pivo Budvar či Regent. Vždy je připraveno pravé lahvé plzeňské pivo. Nepečou se tu jenom housky, ale i domácí koláče.

V boudě je celkem 60 lůžek ve dvou až čtyřlůžkových pokojích. Nejčastěji sem jezdí rodiny s dětmi, mimo hlavní sezónu i školní skupiny. Slovanka je vlekem Na Muldě spojena s lyžařským areálem SKI Pec. Při lyžování se vám vyplatí sem zajet i na oběd. Přímě před boudou je bezpečná cvičná lyžařská louka s mírným dojezdem. To ocení senioři, když sem přijedou s vnoučaty. Ti sem jezdí i v létě třeba na borůvky, kterých je v okolí spousta. Bouda Slovanka je ideálním výchozím místem pro túry na běžkách. Odtud vede hlavní nástup na hřebeny přes Liščí horu i na upravovaný okruh okolo Světlé a Černé hory. Běžky a saně půjčují přímo v boudě.

Pokud stačí kapacita odstavné plochy, parkují v létě ubytovaní hosté u boudy. V zimě jsou Lučiny přístupné jen pro sněžná vozidla. Proto zaparkujete na střeženém parkovišti v centru Černého Dolu nebo na Zeleném Potoce v Pecí pod Sněžkou. Zavazadla a po dohodě i osoby vyveze nahoru rolba.

Bouda Slovanka, Černý Důl - Lučiny, PSČ 543 44, Václav Duška, tel., fax (0439) 96 732, ubytování turistického charakteru se stravováním formou polo nebo plné penze, restaurace je otevřená pro neubytované hosty v zimě od 10 do 15 hodin, biliár, SAT TV, v létě 6 metrový bazén. Domluvíte se i německy.

Johann Sturm**Jindřich Buchal****František Umlauf**

Kdyby Krakonoš neexistoval, museli bychom si ho nejspíš vymyslet. Bájný duch našich hor se „narodil“ krátce po proniknutí prvních odvážlivců do jejich nedotknutých hvozdů. Zkazky o něm rozšířili pravděpodobně mazaní Vlaši, hledači rud a drahých kamenů, aby si tak uchránili bohatá krkonošská naleziště. Po staletí pak žila v Krkonoších vedle sebe dvě etnika a jejich představy o vládci pohoří byly tudíž dvojí. Germánský otužilý kulturista, zvláštní znamení „Pozor, je ozbrojen“ se příliš nepodobá dobráckému taťkovi z hájovny s věčně vyhaslou ušmudlanou kypsovou z českých poudaček. A přece oba vyšli z heraldické nestvůry na Helwigově mapě Slezska z roku 1561. Se změnami podoby se vyvíjelo i Krakonošovo jméno. Prvotní nesčetné obměny německého Růbezahl, v literatuře známé od roku 1618, uvedl do širšího povědomí v několika svazcích příběhů J. P. Praetorius. Na mystickém výkladu Rýbrcoulova jména byla dokonce založena celá věda. České jméno Krakonoš je v křestním listě horského obra teprve od roku 1824. Dramatik V. K. Klicpera měl tehdy šťastnou ruku, když jej vepsal do balady Krkonošská kleč. Když potom v polovině minulého století do poklidného života krkonošských horáků vpadli turisté, s Krakonoši se doslova roztrhl pytel. K jeho jménu se dodnes hlásí kde kdo a kde co. Od hotelů a horských bud, divadelních spolků a tiskovin přes rychlík Praha - Svoboda nad Úpou, až třeba po to pivo nebo sýr. Vedle monumentálních sokulptur z bronzu i kamene z nichž nejkrásnější dynamická socha Šalounova vévodí hoříckému parku, následována známou kašnou v Trutnově, anonymním dílem sochařského atelieru hořícké kamenické školy u janskolázeňské kolonády či rozevlátým Krakonošem před hotelem téhož jména v „Mariánkách“, stojí i titěrné cínové majstrštyky Petra Rýgra. Vedle řezbářských skvostů poznamenanych vlivem „warmbrunnské“ školy v dnešní Jelení Hoře, zástupy naivních pajduláků lidových tvůrců zpod Žalýho. Vedle realistického modelu Emila Schwanterna pro seriovou výrobu v žacléřské porcelánce, třeba keramické roztomilosti Radky Šimkové. Od Alšova Krakonoše na lyžích, až po kouzelná ex libris Vojty Cinybulka nebo Jiřího Boudy. Krakonošův reklamní slogan: „V horách svých jsem tvým ochráncem“ najdete opravdu všude. Na odznacích, na přívěscích, na štítcích na hole... A hlavně na stovkách a tisících pohlednic. I ty nejkýčovější s trpaslíky a muchomůrkami potěší oko sběratele kouzlem nechtěného. Opravdový bonbónek je snímek Hanse Bönsche z Velké Úpy, kde je těch trpaslíků dokonce sedm. No nekupte to! Když se do tvorby pohlednic natrvalo prosadila fotografie, objevili se i živí Krakonošové z masa a kostí, jak je ztělesnila řada postav a postaviček z krkonošských hor. A právě o nich bude řeč.

Z anonymity meziválečných „Rübenzahlů“ vyčnívá právě ten s těmi trpaslíky. Urostlý dřevař z Šimonovy stráně ve Velké Úpě Johann Sturm. Jeho Krakonoš jako by vyšel z Niebelungů, spoře opásaný kožešinou s řemínky na nohách, byl ozdobou „Bundesfestů“, německých spolkových slavností v Trutnově plná dvě desetiletí před poslední válkou. Pak ještě jistý Josef Schier a pitoreskní mužíček v těsném, nepohodlném fráčku z kůry a lišejníků. Na pohlednicích V. Čermáka z Prahy - Košíř se vyskytuje před pozadím mnoha krkonošských dominant. Jeho jméno se mi zjistit nepodařilo.

Díky fenomenu televize je bezpečně mediálně nejznámější Krakonoš z Krkonošských večerníků. Málokdo už ale ví, že ho ztvárnil představitel chlapáckých rolí z divadla F. X. Šaldy v Liberci, herec František Peterka.

„Příjezd Krakonoše“, největší sezonní svátek lyžařů v Harrachově i podobnou akci ve Strážném měl dlouhá léta v diáři podtrženou červeně příležitostný Krakonoš Oldřich Janoušek. Svůj karnevalový převlek nijak neskrýval a v čele maskarního reje včetně populárních čertů mu docela slušel. Patří mu primát v počtu 30 odsloužených sezon, které mu jeho předchůdci Bosák, Hendrych i Mach mohou jen závidět. Nástupce v „úřadě“ pan Beneš má tak laťku pěkně vysoko. Pan Janoušek je také prvním Krakonošem co znám, který odešel do penze. Své stařícké ski, patrně i na zimní pohlednici Miloslava Kose, však přesto ještě občas obuje.

Jindřich Buchal, po revíru Benecký, vyrostl do Krakonoše v lesích hraběte Harracha. Po válce krakonošoval v Peci pod Sněžkou doslova na plný úvazek. Splňoval tak dokonale ideální představy o českém Krakonošovi, kterým byl díky svému image 24 hodin denně. Počty zprvu černobílých, později nesměle kolorovaných pohlednic, dnes už asi nikdo nespočítá. Svým fotogenickým zjevem byl nedostižným vzorem všem svým následovníkům. A pro mě osobně prvním živým Krakonošem mých klukovských let. Na to se nezapomíná. Byl stejně jako předešlý i literárně činný a jeho články s mysliveckou tematikou jsou čtivé i dnes. Pro nakladatelství Orbis jej mnohokrát fotografoval Zdeněk Menec ze Špindlerova Mlýna.

V dobách, kdy na Černé hoře přepadal turisty jen svérázný janskolázeňský fotograf Celba se svým vycpaným medvědem, strašival občas rozjívěnou rekreantskou omladinu na Zineckerových boudách svým zjevem tamější správce František Umlauf. Tam jej také objevil jeho „dvorní“ fotograf Jiří Havel. Krakonoš ze Svobody byl k stáru chabrus na nohy a rád se vyhříval na sluníčku. Svou důstojnost však neztratil ani o holi a v bačkorách.

Mistr Jiří Bruník charakterizoval svého Krakonoše lakonicky dvěma slovy: hodný člověk. Dobrota z něj i přes zasmušilý výraz vyzařuje i na nejznámějším aranžmá s bernardýnem, které vydavatelství Panorama pro neukojitelný zájem vydalo celkem desetkrát. Hodný člověk Josef Klíček z Krausových Bud byl hodným Krakonošem i pro zvířata v zoo koutku KRNP v vrchlabském zámeckém parku, kde pracoval.

Konkurz na nejlepšího Krakonoše někdy v polovině šedesátých let na Mísečkách, vyhrál v záři televizních kamer člen Horské služby, boudař a horský vůdce z profese a malíř a řezbář ze zábavy Rudolf Podstata. V jeho dlouholetém bydlišti, Špindlerově Mlýně, uchovává nejedna domácnost jako vzácnou relikvii některou z jeho rázovitých dřevěných figurek krkonošských horáků. Početná serie barevných pohlednic E. Kučery ho v rozporu s jeho skromnou povahou zobrazuje v nažehleném kostelním saku s vyumělkovanou obří fajfkou z upraveného bukového samorostu. Na jeho oblíbené to pranic neubralo. Kdo pana Podstatu znal, ví však dobře, že o žádnou popularitu a slávu ani nestál.

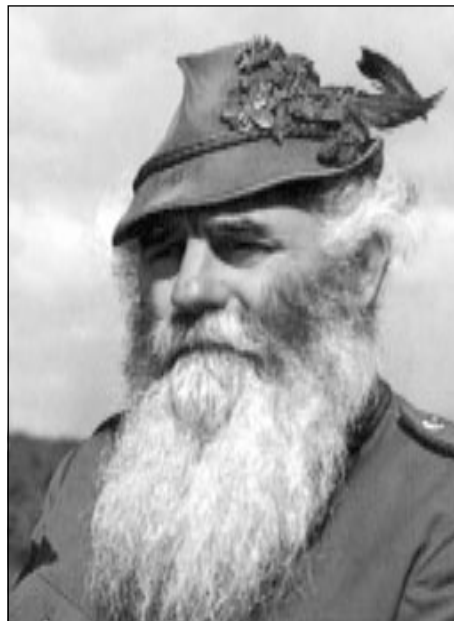
Podle bájí sídlil Krakonoš v Obřím dole, na Kotli, ve Sněžných jámách. Uhrančivý elegant Vladimír Pechan, kterého do pohlednicové galerie uvedla svobodská firma ZiT Petra Tomana, si vybral Hrádeček. Inu, pan prezident Václav Havel je jinší soused než Trautenberk.

Řadu krakonošovských pohlednic rozmnožil o svého Krakonoše i Bohumil Jakoubě, fotografující hlavně Jizerské hory, František Škavrada a další mistři kamery. Někteří „modelové“ stáli i více autorům, mezi nimiž lze najít jak žijícího klasika krkonošské fotografie Zdenko Feyfara, tak čím dál lepšího Karla Hníka.

Nelze se nezmínit ani o velmi netradičním pojetí Krakonoše, který se z více méně shodných stylizací předešlých zcela vymyká. Hotelier Josef Lingr ze Špindlerova Mlýna, vystupující jako Krakonoš z Martinovky, má na portrétní kresbě z konce čtyřicátých let spíše vzhled máchovského rozervance. Ale proč ne?

Všichni ti populární i méně známí představitelé pána nejvyšších českých hor byli nebo dosud jsou většinou slušní a skromní lidé. Svému vzoru určitě ostudu nedělali. Komu čest, tomu čest. Z úplně jiného soudku je recesistický fórek autora Petra Scheuera s dvojjazyčným textem: „Krkonoš a jeho zahrádka po čtyřiceti letech socialismu.“ Imisní holina s tvář bezejmenného bezdomovce z trutnovského nádraží je trochu černý humor, který snad ani není vtipný. Kupodivu i ten své kupce našel. Aby nebylo mýlky. Nejde mi o obhajobu hospodaření v lesích před „sametem“, ale o etiku.

A docela nakonec: Kdo z čtenářů myslí, že by mi starý pohled s Krakonošem udělal radost, má pravdu. Adresa je Svoboda nad Úpou 231.

Josef Klíček

Rudolf Podstata

Vladimír Pechan

V oblasti východních Krkonoš máte různé možnosti, jak se zabavit. Možná vám naše typy pomohou vybrat si program na odpoledne či večer.

KRYTÉ BAZÉNY

Pec pod Sněžkou - hotel Horizont (96 2121-4)
denně 8-11 a 14-22 hodin, whirlpool.
- hotel Energetik na Hnědém Vrchu (96 2468)
pouze po telefonické dohodě.

Janské Lázně - areál Obchodní akademie (p. Svobodová 875 174), pouze po telefonické dohodě.

Černý Důl - hotel Aurum (0438/24626)
- denně od 13 do 21 hodin, whirlpool.

Trutnov - plavecký bazén (4565) , úterý 6-8, 16-17.30, 19-21, středa 6-8, 15-17, 19.30-21, čtvrtek 6-8, 14 - 17, 19-21, pátek 6-8, 14-17, 18.30-21, sobota 11-18, neděle 10-16 hodin.

SAUNY

Pec pod Sněžkou - hotel Horizont (96 2121-4) denně 8 - 11 a 14 - 22 hodin, solárium a masáže.
- Sport klub TOKO v centru města (96 2423) denně od 14 do 02 hodin, solárium a masáže, doporučujeme objednat předem.

Malá Úpa - **Pomezní Boudy** - hotel Družba (96 6210), denně od 13 do 22 hodin, solárium, masáže, doporučujeme objednat osobě předem.

Janské Lázně - Billiard Club Black Hill (večer 875 259, přes den 948 253) 17-21 hodin, čtvrtek ženy, pátek muži, sobota společně

Černý Důl - hotel Aurum (0438/24626) - pondělí muži 15-21, středa ženy 15-22, pátek a sobota společně muži a ženy 17-21 hodin, solárium a masáže.

Trutnov - plavecký bazén (4565) úterý, středa, pátek 14-21 odděleně muži a ženy, čtvrtek 14-21 společně, sobota 10-17 hodin, odděleně muži a ženy, masáže.

FITNESS CENTRA

Pec pod Sněžkou - hotel Horizont (96 2121-4) denně 8 - 11 a 14 - 22 hodin, posilovna, squash, ricochet.
- Sport Klub TOKO (96 2423) denně 10-02 hodin, posilovna, běhací pás, schody, rotoped, stolní tenis.

Černý Důl - hotel Aurum (0438/24626) denně 13-21 hodin, posilovna.

KLUIŽIŠTĚ

Pec pod Sněžkou - Velká Úpa - Western City denně 17 - 21 hodin, bruslení s hudebou, přírodní udržovaný led.

Trutnov - hokejový stadion (811 337) čtvrtek 8-22, sobota a neděle 13-15 hodin, vánoční prázdniny denně 10-12 a 13-15 hodin, umělý led.

KUŽELKY

Pec pod Sněžkou - hotel Horizont (96 2121-4), denně 8-11 a 14-22 hodin.
- Sport Klub TOKO (96 2423), dvě dráhy, denně 10-02 hodin.
Černý Důl - hotel Aurum (0438/24626), dvě dráhy, denně 11-22 hodin.

KULEČNÍK

Pec pod Sněžkou - hotel Horizont kavárna, Sport Klub TOKO, **Velká Úpa** - hotel Hela v herně Radium, **Malá Úpa** - Pomezní bouda, **Horní Maršov** - Café Alexa, **Janské Lázně** - Billiard Club Black Hill (17-02 hodin), kavárna Kolonáda a jinde.

TURISTICKÁ JÍZDÁRNA

Pec pod Sněžkou - Velká Úpa - pension U modřinu (96 2459) 14-17 hodin, vyjížďky v sedle v horské krajině, doporučujeme objednat hodinu předem (nejlépe v době 13-14 hodin) nebo ve stejném čase den předem, teplé oblečení.

Svoboda nad Úpou - jízdná Krkonoš naproti benzinové pumpě Benzina (p. Pejsová, 942 586) denně, nejlépe objednat den předem, vyjížďky do krajiny i jízda v jízdně.

VYJÍŽDKY NA SANÍCH

Pec pod Sněžkou - U kapličky - Petr Černý (96 2464) jezdí na trase do Obřího dolu, můžete si dohodnout jinou trasu či rezervaci.

MUZEÁ

Pec pod Sněžkou - Ekologická expozice Obří důl (96 2411) pondělí až pátek 8-12 a 13-16 hodin.

Trutnov - Muzeum Podkrkonoší (811 897) 9-12 a 13-17 hodin mimo pondělí, stálá expozice Bitva 1866, do 11.1. Vánoční výstava, 23.1.-22.2. Fotografie Miloše Vojíře.

Vrchlabí - Krkonošské muzeum Klášter (0438/285 708) 8-16 hodin mimo pondělí, - stálá ekologická expozice Kámen a život, stálá historická expozice Člověk a hory, výstava Krkonoše ve výtvarném umění do 23.2.

- Krkonošské muzeum Tři domy (0438/21474) 8-16 hodin mimo pondělí, výstava Jana Sojková malby na skle, Hana Švecová hračky do 8.2.

Jilemnice - Krkonošské muzeum v zámku (0432/543041) 8-12 a 13-16 hodin mimo pondělí, stálá expozice Dějiny lyžařského sportu v Českých zemích a tři krkonošské betlémy (včetně velkého mechanického), výstava Kornelie Němečková Obrázky pro potěchu do 15.2.

GALERIE

Trutnov - Městská galerie (2638) úterý až pátek 9.30-16.30, sobota 9.30-15 hodin, prosinec - sochař Emil Schwantner, leden - fotografové Krkonoš, únor - grafika a obrazy Petry Tauchmanové, březen - práce žáků trutnovských škol.

Vrchlabí - Galerie M (0438/23941) pondělí - pátek 10-12 a 14-17, sobota 9-12 hodin, obrazy V. Mejvald a hosté.

Náchod - Galerie U Mistra s palmou (0441/422216) pondělí - pátek 10-12 a 13-17 hodin, obrazy Vendula a Milan Henclovi a hosté.

ZOO SAFARI

Dvůr Králové nad Labem - (0437/829 515) denně 9-15 hodin, od února déle.

KINA

Janské Lázně - kino Vlast (875 121) pondělí, středa, pátek, neděle, 19.30, dětská představení 16.00 a 18.00.

Svoboda nad Úpou - kino Máj (942 081) středa, neděle 17.30 a 20.00 hodin.

Trutnov - kino Vesmír (2313), denně 17.30 a 20 hodin
- kino Hvězda (Zelená louka 813085) středa a pátek 17.30 a 20 hodin.

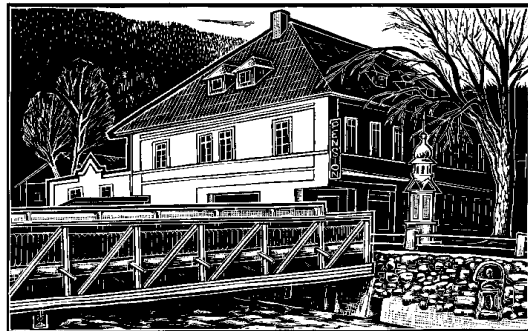
Vybrané a doporučené služby vycházejí z názoru redakce Veselý výlet na vývoj zdejší turistiky. Naše kritéria pro jejich výběr a hodnocení provozovatelů jsou především serióznost a stálá kvalita služby, stav objektu a jeho soulad s horskou krajinou, určitá výjimečnost v území. Jsme si vědomi, že výběrem služeb přebíráme i odpovědnost za jejich kvalitu a že ta je i známkou kvality našich novin. Proto se setkáváte v tomto vydání Veselého výletu s osvědčenými službami z předchozích vydání. Veselý výlet jsme mohli vydat především zásluhou zdejších měst a obcí a za podpory právě těch podnikatelů, kteří doporučované služby provozují. Těšíme se na vaši spokojenost a zároveň vás chceme požádat o naši podporu. Až je navštívíte, zmiňte se, že jste se o nich dověděli právě v našich novinách. Děkuje.

Redakce

Pension a samoobsluha U Hlaváčů

Dominantou náměstí v Horním Maršově je opravený historický dům, který nechal postavit v roce 1855 hrabě Berthold Aichelburg. Dnes je tu pension U Hlaváčů s kvalitním ubytováním se snídaní ve dvoulůžkových pokojích (15 lůžek) s možností přistýlky. Pokoje mají vlastní kompletní sociální zařízení. Ve společenské místnosti je malý bar a televize. U celoročně otevřeného pensionu je zajištěno i parkování. V přízemí domu je samoobsluha se širokým sortimentem potravin a nápojů. Můžete tu nakoupit i drogistické zboží, ovoce a zeleninu. Obchod je otevřen sedm dní v týdnu v době od 6,30 do 12 a od 13 do 18 hodin, v sobotu od 6,30 do 13, v neděli od 8 do 12 hodin. Celé léto je u obchodu v zahrádce otevřeno posezení pod slunečníky. Kromě zmrzliny si můžete dát kávu a vybrat si z rozšířeného sortimentu nealkoholických nápojů. Zahrádka se zmrzlinou je otevřena i o víkendech po celý den.

Pension a samoobsluha U Hlaváčů, Horní Maršov, PSČ 542 26, majitelé Miluška a Milan Hlaváčovi, tel. (0439) 948 112, domluvíte se i německy.

Pension Svatý Hubert

Zcela nový pension Svatý Hubert stojí ve stráni nad křižovatkou cest do Horních Lysečín a Albeřic. V pensionu Svatý Hubert jsou 1, 2, 3 i vícelůžkové pokoje (65 lůžek) různého charakteru, od apartmá se sociálním zařízením, přes pokoje s hygienickým koutem s teplou vodou, až po podkrovní místnosti turistického charakteru. V přízemí je prostorná jídelna a restaurace. Celý pension stojí ve starém vápencovém lomu a jedno zákoutí je upraveno pro letní posezení u venkovního krbu. V restauraci je mimo jiné bohatý grilovací program, i větší skupiny si mohou objednat pečení selete či jehněte s celým servisem včetně ubytování. V létě hosté zaparkují přímo u pensionu, v zimě na vlastní odstavné ploše vzdálené 150 metrů. Vladimír Štastný provozuje také známý horský hotel Lysečinská bouda, kde se v krásném prostředí Horních Lysečín nabízí ubytování (57 lůžek) se stravováním. Restaurace a bar jsou otevřeny v době 11-17 a 19-22 hodin, zvěřinové speciality jsou na objednávku den předem. U hotelu je 680 m dlouhý vlek a sjezdovka.

Pension Svatý Hubert v Dolních Lysečínách, pošta Horní Maršov, PSČ 542 26, majitel Vladimír Štastný, tel. (0439) 948 149, 948 151, domluvíte se i německy.

SEVER - pobyt plný ekologie

V nové budově základní školy v Horním Maršově sídlí nevládní nezisková organizace Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory - SEVER. Celoročně pořádá pobytové skupinové vzdělávací akce s ubytováním (35 lůžek) hlavně pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, učitele, pracovníky s dětmi a mládeží i další zájemce o ekologickou výchovu. Na programu jsou exkurze po Krkonoších s terénním pozorováním přírody, výtvarná tvořivost, hry zaměřené na rozvoj spolupráce, simulační hry, globální výchova pod heslem „Svět ve třídě“ aj. K dispozici je společenský sál, klubovna, knihovna (tématické časopisy, publikace) a videotéka se zhruba 200 filmy, kuchyňka, sprchy. Celodenní stravování je zajištěno převážně ve školní jídelně. Do střediska přijíždějí i žáci z blízkých škol na několikahodinové výukové programy anebo pracovníci střediska vyjíždějí za nimi s „přenosnými“ programy. „Seveřané“ mají zkušenosti i s pořádáním mezinárodních seminářů a programů pro zahraniční skupiny. Domluví se anglicky, německy, rusky a polsky. O program a konzultace se stará pět stálých zaměstnanců a okruh externích spolupracovníků.

Středisko SEVER, Horní Maršov, PSČ 542 26, tel. kancelář a ubytovna (0439) 948 280, 948 326, byt ředitele tel. a fax 948 181.

Horská bouda Rennerovka **

V dolní části Rennerových bud, jen pět minut chůze od maloúpského kostelíka, najdete v pensionu Rennerovka jednu z nejlepších služeb ve východních Krkonoších. Tradiční horská bouda nabízí ubytování (26 lůžek + přistýlky) se stravováním. V pensionu mají všechny dvou a třílůžkové pokoje i apartmá úplné sociální zařízení. K vybavení patří solárium, sauna, v létě půjčovna horských kol, v zimě lyží, snowboardů i saní. Dobrá jídla převážně české kuchyně jsou podávána v pohodlné jídelně, ale můžete posedět i v baru s TV a s pultovým prodejem nebo v malé hospůdce s čepovaným pivem Krakonoš. Nejdelší lyžařský vlek a sjezdovka v Malé Úpě začínají jen 50 metrů od Rennerovky. V zimě hosté parkují na střeženém parkovišti na Pomezních Boudách (dovoz minimálně zavazadel je zajištěn), v létě se parkuje přímo u pensionu.

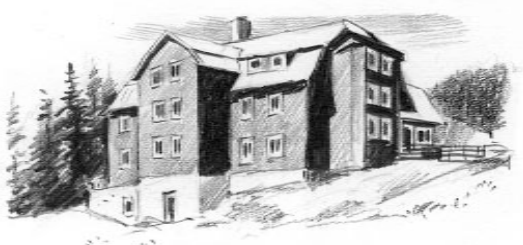
Horská bouda Rennerovka ** v Malé Úpě čp. 91, PSČ 542 27, majitelka Jaroslava Olivová, tel., fax (0439) 96 6308, domluvíte se i německy.

Hotel Arnika ***

Nejlepší službou, kterou vám můžeme představit, je hotel Arnika v Rudníku. Stojí v historickém centru obce mezi pivovarem a renesančním kostelem. Nabízí převážně dvoulůžkové pokoje s možností přistýlky, 4 apartmá, vše s kompletním sociálním zařízením. Pokoje jsou vybaveny telefonem, TV se šesti SAT programy a minibarem. Hostům je k dispozici vstupní hala s recepcí, kavárna, restaurace, salonek, krytý bazén, hotelový masér, sauna, výtah, garáže. Snídaně jsou podávány formou švédských stolů, obědy a večeře si vyberete ze specialit české a krkonošské kuchyně á la carte nebo menu. Pro hotelové hosty je připraven týdenní program, večery s hudbou a tancem, výjezdy na koních nebo na horských kolech. Lyžařské terény pro náročné i méně zdatné lyžaře jsou vzdáleny okolo 15 kilometrů. Pro společnost i jednotlivce lze zajistit rodinnou oslavu, recepci, raut či seminář. V létě jsou u hotelu otevřeny tři terasy s občerstvením. První najdete hned u vchodu do hotelu, pouze pro hotelové hosty je velká terasa a terasa u bazénu. Hotel Arnika je oblíben pro svou přátelskou atmosféru.

Hotel Arnika ***, Rudník, PSČ 543 72, ředitelka Hanka Řeřichová, tel. (0438) 949 321, fax 949 480. Domluvíte se i německy, anglicky a rusky.

Pension ČSA

V Peci pod Sněžkou na Velké Pláni najdete zrekonstruovaný pension Českých aerolinií. Nabízí ubytování (45 lůžek) s polopenzí nebo plnou penzí ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích rodinného typu. Pokoje jsou standardní a všechny mají hygienický kout s teplou a studenou vodou. Základem spokojenosti hostů je klasická česká kuchyně obohacená orientálními jídly. K dispozici je bar, TV, sportovní místnost a lyžařský vlek přímo na stráni u pensionu. Na velké sjezdovky do areálu SKI Pec se dostanete za 15 minut. Jen kousek je to i do centra Pece. K ČSA zajedete autem po celý rok, v zimě zaparkujete níže na střeženém parkovišti u kapličky (P3), v létě přímo u pensionu. Ubytovaní i vybavení pensionu je zvlášť vhodné pro školy v přírodě a lyžařské výcviky, které v mezisezóně uvítají dobré finanční podmínky.

Pension ČSA, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, nájemce Zdena Klementová, tel., fax (0439) 96 2228, domluvíte se i anglicky a německy.

Bouda Pod Studničnou

Bouda Pod Studničnou najdete samotnou na krásném místě na začátku přírodní rezervace Obří důl. Z ekologického pohledu je toto území to nejceněnější, co mohou Krkonoše návštěvníkům nabídnout. Přitom je to sem ze středu Pece pod Sněžkou jen kousek. Od střeženého parkoviště u kapličky (P3) půjdete až na konec silnice, minete odbočku k lanovce na Sněžku, ekologické muzeum a hájovnu a po patnácti minutách jste na boudě Pod Studničnou. Najdete tu nejen ubytování, ale i občerstvení při túře. Ubytovaní (celkem 36 lůžek) se stravováním je ve čtyřech pokojích se sprchou a WC, ostatní pokoje mají hygienické kouty. Podávají se speciality české kuchyně, občerstvit se mohou i neubytovaní hosté. Děti do osmi let mají slevu. Po dohodě může v létě omezený počet aut parkovat u boudy.

Bouda Pod Studničnou v Peci pod Sněžkou, PSČ 542 21, správce Karel Koula, tel., fax (0439) 96 2267, domluvíte se i německy.

U Bergerů na Richterových boudách

Při návštěvě rodiny Herberta Bergera na Richterových boudách vysoko nad Peci pod Sněžkou máte jedinečnou možnost poznat pravou horskou chalupu. Kdysi letní boudu založili Herbertovi předci - horští zemědělci a jeho děda ji před 90 lety upravil pro trvalé bydlení i pobyt hostů. Z centra Pece je to sem pět kilometrů. Okolí s horskou přírodou je kouzelné. Kdo nepoznal rána a večery vysoko v horách, bude nadšen. Vše je umocněno pobytem v domácím prostředí rodiny krkonošských horalů. Horský dvůr nabízí ubytování (16 lůžek) s polopenzí. Odvoz zavazadel i hostů je možný. Další kontakt získáte i v Hospodě Na Peci nebo v IC Turista v centru Pece pod Sněžkou. U chalupy je vlastní lyžařský vlek.

Horský dvůr na Richterových boudách, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitel Herbert Berger, tel. (0439) 96 2424, domluvíte se i německy.

Pension Nikola

V samém centru Pece pod Sněžkou, u hlavní ulice vedoucí k lyžařskému areálu, najdete rodinný pension Nikola. Základem kvalitní služby je ubytování (24 lůžek s možností přistýlky) ve větším apartmá a v jedenácti dvoulůžkových pokojích vybavených WC, sprchou, ledničkou a třeba i malým trezorem. Hosté mohou posedět v klubovně se satelitní televizí nebo ještě lépe v prostorné stylové jídelně rozšířené o malý bar. Zdejší kuchyně je výhradně česká a denně dostanete mimo jiné i pečené české moučníky. V pensionu Nikola si můžete objednat ubytování se snídaní, polo- nebo plnou penzí.

V zimě si před domem nazujete lyže, sjedete k příbližovacímu vleku a za deset minut sjedete k nejlepším vlekům a sjezdovkám v Peci. Zpět sjedete na lyžích až k pensionu. Po túře i lyžování potěší prohřátí v moderním soláriu. Před domem je vlastní parkoviště s dostatečnou kapacitou po celý rok.

Pension Nikola v Peci pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitel Alena Novotná, tel. (0439) 96 2051, fax 96 2351, domluvíte se i německy.

Hotel Poustevník

Jedny z nejlepších služeb v Peci pod Sněžkou najdete v moderním hotelu Poustevník. Stojí v lese jen 200 metrů nad dolní stanicí lyžařského vleku Javor a 500 metrů od střeženého parkoviště Zelený Potok při cestě na Vysoký Svah a Lučiny. Poskytuje ubytování (celkem 80 lůžek) většinou ve dvou, ale i tři a čtyřlůžkových pokojích s úplným sociálním vybavením. V jídelně dostanete kontinentální snídaně a večer si vyberete ze tří druhů jídel. Na Poustevníku se tradičně čepuje značkové pivo Staropramen.

Hotelová hosté mají k dispozici krytý bazén, saunu, solárium, až do půlnoci otevřenou kavárnu, SAT televizi, kulečnické, elektronické šipky a hernu se stolním tenisem. I pro neubytované hosty je v zimní sezóně od 13 do 22 hodin otevřen snack bar. Mimo hlavní sezónu v hotelu Poustevník poskytují výrazné slevy pro seniory a školní zájezdy. V zimě je zajištěn odvoz zavazadel popř. i osob z parkoviště Zelený Potok, v létě hosté parkují u hotelu.

Hotel Poustevník, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, ředitel JUDr. Tomáš Paducha, tel., fax (0439) 96 2436, domluvíte se i německy.

Pension U Veselých

V centru Velké Úpy doporučujeme navštívit pension U Veselých, který hosté znají i pod starým jménem Pavlovka. Původní horský dům s moderní přístavbou v západním štítu stojí mírně ve stráni, od úpského náměstí je oddělen řekou. V létě zajišťují auta až k pensionu, kde mohou parkovat. Pension je rodinným podnikem s klidným domácím prostředím. Nabízí ubytování (32 lůžek) v jedno až čtyřlůžkových pokojích. Část z nich má vlastní hygienický kout s teplou vodou. Bohatá polopenze obsahuje tradiční jídla české kuchyně, doplněná zákuskem či ovocem. Snídaně se podává na způsob švédského stolu. Pobyt zprjemní stylová jídelna s barem a SAT televizí. Před domem je terasa s krásným výhledem na Pěnkavčí vrch a Portášky. K pensionu patří lyžařský vlek Hubert II v délce 450 metrů. Severní svah upravovaný vlastní rolbou poskytuje lyžařům krásné zážitky z jízdy dlouho do jara. Zároveň přibližuje i 600 m dlouhý lyžařský vlek Hubert I v Javořím dole.

Pension U Veselých, Velká Úpa čp. 222, PSČ 542 22, provozuje ing. Jiří Veselý, tel., fax (0439) 96 2335, domluvíte se i německy a anglicky.

Galerie Vorel

V nevelkém domě se jménem MAGMA na hlavní ulici v Janských Lázních najdete hned tři zajímavé služby, které se trochu doplňují a prolínají zároveň. Především je tu prodejní Galerie Vorel, kde pan Jiří Vorel vystavuje a prodává celou řadu předmětů především ze zvláštního druhu vápence aragonitu. Z drobných předmětů užitého umění tu najdete těžítka, kalamáře, vázy, kazety ale třeba i zajímavou bižuterii nebo naopak větší kusy. Práce ostatních výtvarníků zastupují barevná grafika, akvarely, autorská i užitková keramika. Galerie je otevřena denně od 10 do 17 hodin.

V přízemí domu je také aperitiv bar s názvem Bistro Magma. Vedle rychlého občerstvení v podobě toastu či sendviče sem hosté chodí kvůli klidnému posezení s možností vybrat si z několika druhů kávy, zákusků, pohárů i nápojů. Otevřeno je denně od dopoledne do 21 hodin. V podkroví je pro hosty připraveno kvalitní ubytování v apartmá a jednom pokoji, vždy s vlastním sociálním zařízením, kuchyňským koutem, lednicí i rádiem. V ceně ubytování je parkovací karta opravňující vjezd a parkování hostů přímo u domu Magma.

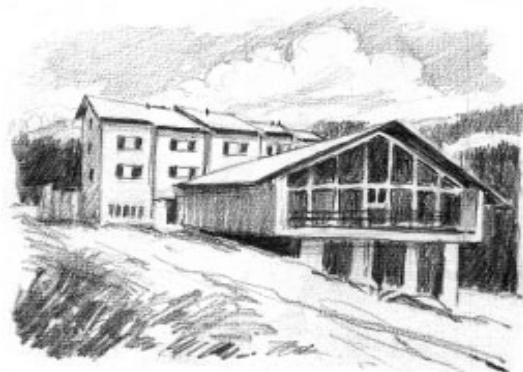
Galerie Vorel, Janské Lázně, PSČ 542 25, majitel Jiří Vorel, tel. (0439) 946 04.

Privát Vaněk

V krásném údolí na začátku Horních Lysečin je někdejší zemědělská usedlost, kterou rodina Radka Vaňka upravila pro své trvalé bydlení a také pro ubytování hostů. Dva dvoulůžkové pokoje mají své vlastní zázemí tvořené kuchyňkou, toaletou a sprchou. Pro každého hosta je připravena snídaně. Pohodu a zajímavé prostředí Horních Lysečin, které patří k neklidnějším částem obce Horní Maršov, ocení především turisté a vyznavači horské přírody. Takové hosty uvítají i Vaňkovi nejraději.

Jen kousek od domu je lyžařský vlek Herta se sjezdovkou. Letní hosté ocení nejen okolí s potokem, trávníkem, velikými stromy, nedalekým lesem, ale i posezení u obyčejného ohniště. K Vaňkům vyjedou auta po celý rok, protože i v zimě jsou cesta a parkoviště propluhovány. Důležité je správně odbočit z hlavní silnice do Albeřic 2 km za maršovským náměstím, v místě označeném směrovkami Vaněk, ale i pension Krakonoš a Sv. Hubert, které jsou od křižovatky blíž.

Radomír Vaněk, Horní Lysečiny čp. 2, Horní Maršov, PSČ 542 26, tel. (0439) 948 247, domluvíte se i německy.

PRÁDELNA MLADÉ BUKY

Prádelna v Mladých Bukách je největší prádelnou na Trutnovsku a pere i pro nejvýše položené boudy v celých Krkonoších. V prádelně vyperou veškeré prádlo v plné sezóně do 14 dnů za normální cenu, do 7 dnů s mírnou přírůžkou. Přímou v prádelně se dohodnete na konkrétním termínu vyprání, ceně, míře naškrobení, navonění a popřípadě vybílení ložního prádla. Prádelna vám zajistí i dopravu prádla.

Prádelna, Mladé Buky, PSČ 542 23, majitel Petr Lukáček, tel. (0439) 942 141, otevřeno je od pondělí do pátku v době od 6.00 do 14.00, v plné sezóně až do 16 hodin.

GEODÉZIE KRKONOŠE S.R.O.

- * **Prodejce a školitel všech softwarových produktů INTERGRAPH - BENTLEY SYSTEMS** včetně MDL aplikací GEODÉZIE KRKONOŠE
- * **Dodavatel značkového hardware pro grafická pracoviště**
- * **Poradenství a prodej výstupních zařízení (plotterů, tiskáren) firmy CALCOMP, HEWLETT PACKARD, včetně materiálů pro tisk - VELMI VÝHODNÉ CENY**
- * **Komplexní geodetické práce, tvorba a obnova bodových polí metodou GPS**
- * **Vydavatelství orientačních plánů měst a regionů, map čísel popisných, podrobných pohledových map měst, obcí a regionů. Klasické kartografické zpracování, tisk ofset**
- * **Komplexní řešení grafických informačních systémů měst, obcí a sportovních areálů, řezací plotter řízený softwarem CorelDRAW.**
- * **Tvorba geografických informačních systémů (software Micro Station)**

Kontaktní adresy jednotlivých pracovišť: **Harrachov**, Zákoutí 599, 512 46 (tel. 0432/529 376, fax 529447) * **Jilemnice**, U zámku 86, 514 01 (tel. 0432/543 051, fax 543 106) * **Trutnov**, Slovanské náměstí 165, 541 01 (tel. fax 0439/53 97) * **Lázně Bohdaneč**, Dukelská 481, 533 41 (tel., fax 040/692 10 50) * **Vrchlabí**, Na bělidle 900, 543 11, (tel. 0438/ 24542) * **Jičín**, Valdštejnské náměstí 90, 506 01, (tel. 0433/23139) * **Mladá Boleslav**, Staroměstská 23, 293 01, (tel., fax 0326/727 332)

TISKÁRNA OFSET ÚPICE

se specializuje na ofsetový tisk se širokým výrobním sortimentem - firemní tiskoviny, prospekty, vizitky, pohlednice, plakáty, samolepící etikety, brožury, časopisy, reklamní katalogy i knižní produkce v měkké vazbě a to vše do formátu A2. Technické vybavení umožňuje nabídnout zákazníkům úplné zpracování zakázky - příprava makety, sazba, zpracování fotografií a vlastního jednobarevného i vícebarevného tisku. Dále nabízí výrobu startovních čísel, potisk textilních materiálů, plechu, dřeva apod. Výhodou je krátká dodací lhůta a příznivé ceny.

Tiskárna Ofset, Spojenců 282-283, Úpice, PSČ 542 32, majitel Oldřich M. Šlégr, tel./fax (0439) 881 171.

**RESTAURANT ORT
UBYTOVÁNÍ****Taxi - Cupal**

☎ (0439) 96 2010, 96 2165
Pec pod Sněžkou
 členům 10 % sleva

**NABÍDKA POZNÁVACÍCH MAP
KRKONOŠ A PODKRKONOŠÍ**

C.K. Haló vydává mapku Krkonoše a Podkrkonoší v české a německé verzi. Na zadní straně mapy je nabídka k návštěvám zajímavých míst v celé mapové oblasti, t.j. 40 x 50 km, doplněná barevnými fotografiemi. Mapy můžete objednat za zajímavé ceny přímo u vydavatele, kde si můžete objednat vzorek zdarma. Slevy jsou při objednávce 1000 kusů a při platbě předem. Objednat lze i další vyšší tituly z regionu - Orlické hory, Hradecko-Pardubicko, Broumovská vrchovina.

C.K. Haló, Zemědělská 897, Hradec Králové 3, 500 03, tel. (049) 45 613 linka 203, 0602 439 158.

RENESSANCE STARÉHO ŘEMESLA

Pro obnovení staré rukodělné výroby sháníme tesařské nářadí. Především sekery - širočiny, hlavatky, křížovky, teslice, dlabatky a jiné, hoblíky i velké a beránkové a různé pomocné tesařské nářadí. Bude sloužit i pro výuku tesařů restaurátorů.

Redakce.

**AUTORIZOVANÝ STAVEBNÍ INŽENÝR
MILOSLAV KLIMEŠ**

PORADENSKÁ, PROJEKČNÍ,
INŽENÝRSKÁ ČINNOST
REALIZACE STAVEB

Ing. Miloslav Klimeš
Horní Maršov náměstí čp. 65,
PSČ 542 26, tel. (0439) 948 296.

CYKLOSERVIS MIKLI

Opravy silničních i horských kol
Miloslav Klimeš sen.

Slovany 122, Horní Maršov, tel. (0439) 948 236.

Pro práci na stavebně-historickém průzkumu východních Krkonoš koupím nebo vyměním staré a starší fotografie, pohlednice, mapy, plány, literaturu a dokumenty z uvedené oblasti. Jmenovitě ze sídel Maršov - Marschendorf, Velká Úpa - Gross Aupa, Pec - Petzer, Malá Úpa - Klein Aupa, Lysečiny - Kolbendorf, Albeřice - Albendorf, Rýchory - Rehorn, Suchý Důl - Döregrund, Sklenařovice - Glasendorf, Černá Hora - Schwarzenberg, Janské Lázně - Johannisbad, Svoboda - Freiheit, Mladé Buky - Jungbuch, Černý Důl - Schwarzenal, Žaclěř - Schazlar a dalších krkonošských sídel.

RNDr. Pavel Klimeš, 542 26 Horní Maršov 204, tel. (0439) 948 221.

Nejstarší cesta se proplétala korytem řeky a byla několikrát vodou úplně zničena. Na snímku je místo pod dnešním parkovištěm u autobusové zastávky Černá Voda.

Stoupání od mostu do Spáleného Mlýna je nejvíce poškozeným místem, kde se sesouvají celé svahy. Když si fotografii dobře prohlédnete, najdete na staré silnici finanční stráž na obchůzce.

V roce 1914 dostavěli okresní silnici až na Pomezní Boudy. Při pohledu od státní hranice stojí vlevo tehdy nová bouda císaře Františka Josefa, dnešní Družba.

Fotografie Dr. Wenzela Lahmera z let 1900 až 1914 doplňují povídání o Malé Úpě na straně 4.

Informační centrum Veselý výlet je otevřeno v Temném Dole přímo u hlavní silnice z Horního Maršova do Pece a Malé Úpy. Kromě sezóny v dubnu a v listopadu je otevřeno denně. Rádi vám poskytneme základní informace o Krkonoších, možnostech při jejich poznávání, poradíme vám při výběru ubytování, doporučíme trasy výletů a upozorníme vás na aktuality z východní části Krkonoš.

Informační centrum je spojeno s galerií. Vedle uměleckých předmětů - obrazů, fotografií, keramiky, šperků - si u nás můžete koupit turistické průvodce, mapy, pohlednice (včetně autorských), kalendáře, publikace o Krkonoších ap. Součástí informačního centra je i směnárna. Zaparkujete přímo před domem. Ve Veselém výletu vám poradí paní Anita Spilková a slečna Monika T. Hoferová. Obě hovoří dobře německy.

INFORMAČNÍ CENTRUM VESELÝ VÝLET v Temném Dole v Horním Maršově

GALERIE - SMĚNÁRNA
denně 8.30 - 18.00
telefon (0439) 948 298

Další informační střediska: Městské informační středisko (MIS) na náměstí v Janských Lázních (tel. 875 161), Turistické informační centrum (TIC) Krkonoše na náměstí ve Svobodě nad Úpou (942 688), IC Turista v centru Pece pod Sněžkou (96 2380), Infocentrum v Trutnově v radnici na náměstí (6426), IC Špindlerův Mlýn při městském úřadu (0438-93 656), IC Flora v domě služeb v Benecku (0432-582606), informační střediska Správy KRNAP (viz. níže) aj.

Telefonování: Východní Krkonoše jsou v trutnovském telefonním obvodu s volací znakem 0439, ze zahraničí 00420-439, střední Krkonoše jsou ve vrchlabském obvodu (i Špindlerův Mlýn) se znakem 0438, ze zahraničí 00420-438. **Signál mobilních telefonů Paegas:** Horní Maršov a Temný Důl (bez Albeřic a Lysečín), Pec pod Sněžkou a Velká Úpa, Malá Úpa včetně Pomezních Bud, Svoboda nad Úpou, Janské Lázně, Vrchlabí, Šp. Mlýn. **Eurotel:** Pec pod Sněžkou, Vrchlabí, Šp. Mlýn.

Parkoviště: Střežená parkoviště ve Velké Úpě (P2 - tel. 96 2156), v Peci u kapličky (P3 - 96 2079) a Zelený Potok (P4 - 96 2158), v Malé Úpě ve Spáleném Mlýně (96 6312), na Pomezních Boudách (96 6345), v Janských Lázních u lanovky (875 124), ve Špindlerově Mlýně (0438-931 19).

Zdravotnictví: rychlá záchranná služba Trutnov a Vrchlabí tel. 155, pro východní Krkonoše je pohotovostní služba ve Svobodě nad Úpou (942 144), pohotovost Trutnov (511 1), lékařské a zubní ordinace jsou v Peci pod Sněžkou (96 2444), v Horním Maršově (948 144), v Janských Lázních (942 344), ve Svobodě nad Úpou (942 444), v Dolním Maršově (942 044), lékárna je v Horním Maršově otevřena po-pá 8.00-12.30, 14.00-17.00, (948 121), pohotovostní služba ve Vrchlabí (i pro Šp. Mlýn) 21 155.

Horská služba: stálá pohotovost je ve Špindlerově Mlýně tel. (0438) 934 39. V zimě v Peci pod Sněžkou (u P4) (0439) 96 2233 je služba v provozu denně od 7.00 do 22.00 (po této době 0603 496981). Další zimní služebny jsou na Luční boudě (i v noci) 96 2319, na Labské boudě (933 70) a v Malé Úpě na Pomezních Boudách 96 6233.

Policie: stálá pohotovost Trutnov a Vrchlabí tel. 158, služba v Peci pod Sněžkou 96 2333, ve Svobodě nad Úpou 942 333, ve Špindlerově Mlýně 933 33, pohraniční policie v Horním Maršově 948 133, ve Špindlerově Mlýně 932 60, obecní policie v Janských Lázních 94613, v Peci pod Sněžkou 96 2166.

Hasiči: stálá služba Trutnov 150.

Městské a obecní úřady: Horní Maršov tel. 948 156, Janské Lázně 942 101, Pec pod Sněžkou 96 2215, Malá Úpa 96 6357, Svoboda nad Úpou 942 045, Žacléř 878510, Špindlerův Mlýn 936 76, úřední hodiny jsou vždy v pondělí a ve středu 8.00-12.00, 12.30-17.00.

Správa Krkonošského národního parku: středisko Pec pod Sněžkou 96 2213, v zimě po-pá 7.30-12.00, 12.30-16.00, v Harrachově (0432) 929 249 po-pá 7.00-12.00, 13.00-16.30, ve Špindlerově Mlýně (0438) 932 28 denně v zimě 8.00-16.45, v létě 8.00-18.00, Krkonošské muzeum ve Vrchlabí denně mimo pondělí 8.00-16.00 (0438) 285 708. Muzeum v Obřím dole v Peci pod Sněžkou 96 2411, po-pá 9.00-12.00, 13.00-16.00, informace a směnárna Temný Důl v Horním Maršově 948 264, po-čt 8.00-16.30, pá 8.30-18.00, so + ne 9.00-16.30, v plné sezóně i dlele.

Lesní hospodářství Horní Maršov (v areálu pily) 948 161, 162, po-lesí - Latovo údolí 948 110, Černá hora 942 120, Rýchory 947 152, Pec pod Sněžkou 96 2214, Malá Úpa 96 6293, Žacléř 95 459, Špindlerův Mlýn 937 39.

RADIO ČERNÁ HORA - 105,3 FM

Meteorologická stanice v Peci pod Sněžkou 96 2403.

Benzinové pumpy jsou ve Svobodě nad Úpou otevřeny denně od 5.00 do 22.00 hodin (Benzina, tel. 942 265) a 6.00 - 21.00 (Lucraco Oil, tel. 942 788), ve Špindlerově Mlýně denně 7.00-17.00 (neděle od 8.00, tel. 932 95). Čerpadla s nepřetržitým provozem jsou v Trutnově a ve Vrchlabí.

Autoopravna a pneuservis: Svoboda nad Úpou - Hlávka (942 587), denně 7.00-12.00, 13.00-17.00, Semerák Autocentrum (942 353), v plné sezóně denně 7.00-16.00 včetně odtahové služby.

Hraniční přechody: Malá Úpa 96 6250 - i pro vozidla (pouze osobní vozy) nepřetržitý provoz, stejně jako přechody v Královci u Žacléře a v Harrachově. Turistické hraniční přechody jsou u Luční boudy, u Slezského domu, v Sovím sedle, u Vosecké boudy otevřeny v zimě 9.00-16.00, v létě 8.00-20.00. Pas s sebou.

Autobusy: předprodej místenek (pouze z výchozí stanice) a informace ČSAD v Peci pod Sněžkou 96 2480, denně 8.00-12.00, 12.30-15.00 hodin, ve Špindlerově Mlýně tel. 935 63, pondělí - pátek 8.00-16.00, v sezóně i v sobotu, popř. v neděli 8.00-13.00.

KRAKONOŠ, PIVO Z KRKONOŠ

10% světlé pivo Krakonoš
11% světlý ležák Krakonoš
12% světlý a tmavý ležák Krakonoš

Mikrobiálně filtrované.

Krakonoš s.r.o. Trutnov
tel. (0439) 830 114, fax 811 265